

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาน่าน เขต 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาน่าน เขต 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE 21ST CENTURY ADMINISTRATION SKILLS OF SCHOOLS ADMINISTRATORS AS
PERCEIVED BY TEACHERS IN SCHOOLS UNDER NAN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2024

Copyright 2024 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาน่าน เขต 1

ของ กุลชาติ วิชายะ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุชา กอนพ่วง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณนกร พรประเสริฐ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร คล้ายอ่ำ)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	กุลชาติ วิชายะ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัย พะเยา, 2566
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณภกร พรประเสริฐ
คำสำคัญ:	ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา, การรับรู้ของครู

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู ปีการศึกษา 2566 ได้จำนวน 316 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามมีค่าระหว่าง 0.67–1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว จากผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โดยรวมและรายด้านมีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ มากที่สุด รองลงมาทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ และทักษะด้านการสื่อสารน้อยที่สุด ตามลำดับ 2) จากการเปรียบเทียบทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และขนาดสถานศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: THE 21ST CENTURY ADMINISTRATION SKILLS OF SCHOOLS ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY TEACHERS IN SCHOOLS UNDER NAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Author: Kullachart Wichaya, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2023

Advisor: Assistant Professor Dr. Wannakorn Phornprasert

Keywords: THE 21st CENTURY ADMINISTRATIVE SKILLS, Educational Institution Administrators

ABSTRACT

The purpose of this study is to study the management skills of educational institution administrators in the 21st century. And to compare the management skills of school administrators in the 21st century. According to the teacher's perception under the jurisdiction of the Nan Primary Educational Service Area Office, Area 1, classified by educational level. Work experience and size of educational institution the sample group includes 316 civil servant teachers in the academic year 2023. Using a multi-stage random sampling method. Research tools it is a questionnaire. A 5-level rating scale, with the index of consistency between questions being between 0.67–1.00, the confidence value being 0.97. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation, t test (t-test) samples are independent of each other. One-way analysis of variance From the research results, it was found that 1) administrative skills in the 21st century of educational institution administrators According to the teacher's perception Overall and each aspect Have management skills in the 21st century for school administrators. According to the teacher's perception it's at a very good level. When considering each aspect, it was found that the management skills in the 21st century of school administrators Arranged from highest to lowest, creativity skills were the most, followed by leadership skills. Skills in using technology Vision skills Analytical thinking skills and least communication skills, respectively. 2) From a comparison of educational institution administrators' management skills in the 21st century. According to the teacher's perception Classified by educational level Work experience was found to be not significantly different at the .05 level, and the size of the educational institution was found to be significantly different at the .05 level.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณากร พรประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งสละเวลาตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาและการใช้ภาษา เพื่อให้การศึกษานี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ที่สอนให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญ ของการศึกษาและช่วยส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจ รวมถึงเพื่อน ๆ ทุกคน สำหรับความห่วงใย ช่วยเหลือ จนทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนี้สำเร็จลุล่วงได้ในที่สุด

กุลชาติ วิชายะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของเนื้อหา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.....	8
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะการบริหาร	13
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษา.....	19
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
กรอบแนวคิดการวิจัย	57

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	69
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา.....	70
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.....	71
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน.....	80
บทที่ 5 บทสรุป.....	89
สรุปผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	107
ภาคผนวก ข คำถามในการวิจัย.....	108
ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC).....	114
ภาคผนวก ง การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	120
ประวัติผู้วิจัย.....	122

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนในสังกัด ปีการศึกษา 2565 จำแนกตามอำเภอ	9
ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	42
ตาราง 3 แสดงการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มตามขนาดของโรงเรียน	60
ตาราง 4 แสดงกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 59 โรงเรียน.....	60
ตาราง 5 แสดงการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร	63
ตาราง 6 แสดงข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา	70
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชานาน เขต 1 ในภาพรวม (n = 316).....	71
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาชานาน เขต 1 ในรายด้าน ทักษะด้านการสื่อสาร (n = 316).....	72
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชานาน เขต 1 ในรายด้าน ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี (n = 316)	74
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชานาน เขต 1 ในรายด้าน ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ (n = 316)	75
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชานาน เขต 1 ในรายด้าน ทักษะด้านการเป็นผู้นำ (n = 316).....	76

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1 ในรายด้านทักษะด้านเป็นนักคิดวิเคราะห์ (n = 316).....	78
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1 ในรายด้าน ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (n = 316).....	79
ตาราง 14 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา.....	80
ตาราง 15 แสดงเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตาม การรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 โดยจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงานทดสอบค่า F-test (One-way ANOVA)	81
ตาราง 16 แสดงเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตาม การรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำแนกตามขนาด สถานศึกษา โดยใช้การทดสอบค่า F-test.....	83
ตาราง 17 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทักษะด้านการสื่อสาร	85
ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี.....	86
ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์.....	87
ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวม	88

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	58
-----------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกในยุคศตวรรษที่ 21 มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน กลายเป็นโจทย์สำคัญสำหรับในหลาย ๆ เรื่อง ทั้งนี้เนื่องจากทุกฝ่ายมองเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมากขึ้นจากอดีตและความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการการศึกษาที่ดี การจัดการศึกษาเป็นอีกประเด็นสำคัญซึ่งนอกจากจะต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลงแล้วยังต้องเป็นกลไกสำคัญ เพื่อการขับเคลื่อนภาคส่วนอื่น ๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงด้วย (มณฑาทิพย์ นามนุ, 2561, หน้า 11)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นกระบวนการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวที โลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดัน ภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สรารุช แซ่มซ้อย, 2563)

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ

หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษามวลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การบริหารสถานศึกษา คืองานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งจำแนกเป็นหมวดหมู่แตกต่างกันออกไป ตามลักษณะงาน ตามโครงสร้างของการจัดองค์กร ตามระบบการศึกษา และตามแนวคิดของนักบริหารการศึกษาแต่ละคน บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญ ต้องใช้ความเป็นหัวหน้าในการใช้อำนาจและตำแหน่งที่มีในการบริหารจัดการให้การศึกษาศึกษาของสถานศึกษาได้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีความเป็นมืออาชีพ ผู้บริหารเปรียบเสมือนจอมทัพสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิบัติรูปได้ อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีผู้บริหารในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางบริบทหลากหลายส่วน น่าจะเปรียบได้กับผู้บริหารมืออาชีพ เปรียบประดุจหัวจักรสำคัญของขบวนรถไฟ ยุคปฏิรูป การศึกษาที่จะทำหน้าที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนขบวนรถไฟไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ได้ โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพ คุณภาพ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในเขตพื้นที่การศึกษา (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2553, หน้า 27-28)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกลไกและตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษา เนื่องจากการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา จะเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งทักษะการบริหารของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ต้องรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ต้องพัฒนาตนเองคิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้มีความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตร ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น (สมหมาย อาตอนกลอย, 2556, หน้า 4)

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้น จะต้องประกอบไปด้วยทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารงาน บริหารตนเองและบริหารบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากแนวคิดของ Katz

(1955) ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ 3 ทักษะ คือ ทักษะทางเทคนิค (Technical Skills) ทักษะทางด้านมนุษย์ (Human Skills) และทักษะความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) ในด้านของ Drake and Roe (1986) ได้ขยายแนวคิดของ Katz ว่าทักษะที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษานั้นควรมี 5 ทักษะ เพิ่มเติมจากทักษะทั้งสามของแคทซ์อีก 2 ทักษะ คือ ทักษะทางการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional/Communication Skills) และทักษะด้านการบริหาร (Administrative Skills) ว่าเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับผู้บริหาร ดังนั้นทักษะการสร้างทีมจึงเป็นทักษะที่สำคัญทักษะหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ ทองพันชั่ง พงษ์วารินทร์ (2552, หน้า 3) ได้กล่าวถึงทักษะการสร้างทีม (Team Building) ว่าการทำงานเป็นทีม คือ หัวใจสำคัญของการทำงาน เพราะงานที่ว่ายากก็จะสามารถสำเร็จได้ง่าย ๆ ด้วยความสามัคคี และจากการศึกษาของ Yang (2016) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอเมริกาเหนือ (A Literature Review of the Skill Required by 21st Century School Administrators) ผลของการศึกษาพบว่าเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการ การศึกษาปัจจุบัน ผู้บริหารจะต้องมีทักษะและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริม สนับสนุนและใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน หากผู้บริหารสถานศึกษาขาดทักษะในการบริหารแล้วย่อมทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ Dindred (1975 อ้างอิงใน กาญจนภา กลิ่นลอบ, 2551, หน้า 6) ได้ศึกษาทักษะของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน พบว่า การไม่ประสบความสำเร็จในการประสานงานกับ ผู้ปกครองกับครู ซึ่งเกิดจากสาเหตุที่ผู้บริหารไม่มีทักษะทางการบริหาร ทำให้เกิดปัญหา ต่อไปนี้ ความมีอคติ ขาดเป้าหมายที่แน่นอน ขาดคุณสมบัติการเป็นผู้นำที่ดี ขาดการวางแผน ที่ดี เกิดบรรยากาศความขัดแย้ง ถ้าหากผู้บริหารมีทักษะทางการบริหารทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะ ด้านคตินิยม ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิค ก็จะทำให้ไม่เกิดปัญหาในการ บริหารงานด้านต่าง ๆ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 เป็นหน่วยงานในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจหลักในการส่งเสริมสนับสนุนและ บริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานในการขับเคลื่อน การพัฒนาความสามารถและศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมี ความสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 เพื่อนำผลลัพธ์จากการวิจัยเป็น แนวทางในการวางแผนการปฏิบัติงาน ทักษะการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้นและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษาต่างกัน จะมีทัศนคติต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 แตกต่างหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
3. ข้าราชการครูที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งวิจัยทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากบทความ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของนักวิชาการ จำนวน 10 ท่าน ได้แก่ Hoyle and Steffy (2005), แพรดาว สอนองพันธ์ (2557), ศศิตา เพลินจิต (2558), กรรณิกา เรตมอนด์ (2559), คณินนิตย์ กิจวิธิ (2560), ไกรศร เข้มทอง (2561), มณฑาทิพย์ นามนุ (2561), วัฒนกร ต่อซอน (2561), บุญส่ง กรุงชาติ (2562), และณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล (2563) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่มีระดับความถี่ ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป

จะได้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประกอบด้วย 6 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะด้านการสื่อสาร
2. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี
3. ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์
4. ทักษะด้านการเป็นผู้นำ
5. ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์
6. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มี 171 โรงเรียน จำนวน 1,330 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปีการศึกษา 2566 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของ ทาโร ยามาเน่ ได้จำนวน 316 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 1.1 ระดับการศึกษา
 - 1.1.1 ปริญญาตรี
 - 1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี
 - 1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน
 - 1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 1.2.2 5-10 ปี
 - 1.3.3 11 ปีขึ้นไป
 - 1.3 ขนาดของสถานศึกษา
 - 1.3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1-120 คน)
 - 1.3.2 โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121-300 คน)
 - 1.3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301-1,499 คน)
 - 1.3.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 1,500 คนขึ้นไป)

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

ทักษะในการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีทักษะ 6 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ทักษะด้านการสื่อสาร
- 2.2 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี
- 2.3 ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์
- 2.4 ทักษะด้านการเป็นผู้นำ
- 2.5 ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์
- 2.6 ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์

ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จังหวัดขอนแก่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะด้านการบริหารในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการแสดงศักยภาพการบริหารงานแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งทักษะที่จำเป็น 6 ทักษะ ประกอบด้วย

1.1 ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการถ่ายทอด ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็น ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน โดยผ่านสื่อต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยมีการติดต่อและสร้างความร่วมมือกับผู้อื่น ในการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

1.2 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการพูด อ่าน เขียน คิดนอกกรอบได้อย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารนั้นสามารถใช้เทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ มีการใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและถูกต้อง มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ให้องค์การ เพื่อเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

1.3 ทักษะด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการกำหนดเป้าหมาย และทิศทางการบริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและ

เตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรมตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การรับฟังความคิดเห็นจากทุกหน่วยงาน ทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และเกิดความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์อย่างสร้างสรรค์

1.4 ทักษะด้านการเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีภาวะของการเป็นผู้นำ มีความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี และแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เอาอารมณ์อยู่เหนือเหตุผล พิจารณาสິงที่เกิดขึ้นด้วยความรอบคอบ โดยยึดตามหลักความเป็นจริง การมองถึงภาพรวมอย่างเข้าใจ และแก้ไขอุปสรรค ปัญหาไปที่ละขั้นตอน เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนรวม ด้วยวิธีการหลากหลายที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมความรู้ ความสามารถของครูและนักเรียน สนับสนุนและมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

1.6 ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่มีกระบวนการคิดที่มีความหลากหลาย ในการนำเสนอแนวคิดใหม่ สร้างนวัตกรรมใหม่ มีการวางแผนงานการบริหาร วางเป้าหมาย ขอบข่ายงาน รวมไปถึงระบบงานภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยการเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล มีวิจารณญาณ รวมถึงการสร้างนวัตกรรมนำไปสู่การปฏิบัติ พัฒนางานในสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

2. การรับรู้ของครู หมายถึง การแสดงออกทางความคิด ที่บ่งบอกถึงความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อม ที่มีแนวโน้มให้เกิดการแสดงออกและกระทำต่อสิ่งนั้น ๆ โดยมองเห็นตามความเป็นจริงว่าผู้บริหารใช้ทักษะการบริหารมาอย่างน้อยเพียงใดในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อเป็นสารสนเทศในการปรับปรุงทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษา ประกอบด้วย

1. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1
2. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะการบริหาร
 - 2.1 ความหมายของการบริหาร
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหาร
 - 2.3 หลักการบริหารสถานศึกษา
3. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.1 ความหมายของทักษะผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.2 ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.3 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
4. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 4.1 ความหมายของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 4.2 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 4.3 การสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ
6. สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

ข้อมูลสภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1
อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

1. สถานที่ตั้งและสภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นองค์กรทางการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตาม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจในการบริหารและจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาสทางการศึกษา) ในส่วนที่รับผิดชอบในพื้นที่ 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองน่าน อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอนาหมื่น อำเภอบ้านหลวง อำเภอแม่จริม อำเภอสันติสุข และอำเภอภูเพียง มีโรงเรียนในความรับผิดชอบทั้งสิ้น 188 โรงเรียน 3 สาขา (จัดการเรียนการสอน 174 โรงเรียน 2 สาขา และไม่มีนักเรียน 14 โรงเรียน 1 สาขา)

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนในสังกัด ปีการศึกษา 2565 จำแนกตามอำเภอ

ที่	อำเภอ	โรงเรียนในสังกัด				จัดการเรียนการสอน	โรงเรียนขนาดเล็ก 1-120 คน	โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา	โรงเรียนที่เปิดสอน ระดับก่อนประถม	กลุ่มโรงเรียน
		ไม่มีนักเรียน	ประถม	สาขา	รวม					
1	เมืองน่าน	6	34	1	41	35	27	12	28	4
2	แม่จริม	1	13	-	14	13	8	7	8	1
3	บ้านหลวง	1	7	-	8	7	4	1	6	1
4	น่าน้อย	1	27	-	28	27	19	6	26	3
5	เวียงสา	5	50	-	55	50	42	7	30	4
6	นาหมื่น	1	15	-	16	15	13	0	11	2
7	สันติสุข	1	11	-	12	11	7	4	10	1
8	ภูเพียง	4	13	-	17	13	10	4	11	2
รวมทั้งสิ้น		20	170	1	191	171	130	41	130	18

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 (2565)

หมายเหตุ: โรงเรียนที่ไม่มีนักเรียน จำนวน 18 โรงเรียน 2 สาขา คือ

- อำเภอเมืองน่าน
- 1) โรงเรียนบ้านศรีเกิด
 - 2) โรงเรียนบ้านทรายทอง
 - 3) โรงเรียนบ้านศรีนาป่า
 - 4) โรงเรียนบ้านบ่อสวก
 - 5) โรงเรียนบ้านสะเนียน
 - 6) โรงเรียนมิตรมวลชน
 - 7) โรงเรียนบ้านห้วยเหือ สาขาห้วยระพี อำเภอแม่จริม

อำเภอบ้านหลวง	8) โรงเรียนรัฐราษฎร์นุเคราะห์	
อำเภอนาน้อย	9) โรงเรียนบ้านห้วยจอย	
อำเภอเวียงสา	10) โรงเรียนบ้านดอนไชย	
	11) โรงเรียนบ้านห้วยแก้วมิตรภาพที่ 51	
	12) โรงเรียนไตรธารวิทยาสาขาทห้วยไฟ	
	13) โรงเรียนตาลชุมศึกษาลัย	
	14) โรงเรียนบ้านวังม่วง	
อำเภอสันติสุข	15) โรงเรียนบ้านป่าอ้อย	
อำเภอภูเพียง	16) โรงเรียนบ้านห้วยคำ	17) โรงเรียนบ้านป่าสัก
	18) โรงเรียนบ้านท่าล้อ	19) โรงเรียนบ้านหัวนา
อำเภอนาหมื่น	20) โรงเรียนบ้านนาบอน	

2. ที่ตั้งและอาณาเขต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 114 หมู่ 6 ถนนยันตรกิจโกศล ตำบลคูเต่า อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ และอำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา

ข้อมูลจำนวนสถานศึกษาในภาครัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 มีสถานศึกษา โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

3. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์

วิสัยทัศน์

“สพป. น่าน เขต 1 เป็นองค์กรคุณภาพ ส่งเสริมการจัดการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ คุณธรรม และมีทักษะในโลกยุคใหม่อย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนมีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ รักษาบันหลักของชาติและสืบสานวัฒนธรรมประเพณีตามวิถีชีวิตคนน่าน และเสริมสร้างคุณธรรม จิตสำนึกในความเป็นไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคน มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เสมอภาค เท่าเทียมกัน ได้รับการพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสมตามวัย เป็นคนมีคุณภาพ คุณุณธรรมนำวิถีใหม่ มีทักษะการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

3. พัฒนาศักยภาพ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะ ตามมาตรฐานวิชาชีพยุคใหม่

4. ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

5. ส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยระบบราชการ 4.0

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกคน มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและความเป็นคนน่าน ร่วมสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิตคนน่าน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

3. ผู้เรียนทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพคุณุณธรรมนำวิถีใหม่ มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีทักษะอาชีพ ที่เหมาะสมตามความต้องการของตลาดงานและโลกยุคใหม่

4. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและ เสมอภาค

5. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีสมรรถนะ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพยุคใหม่

6. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 และสถานศึกษา เป็นกลไกขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ บริหารจัดการด้วยระบบ ราชการ 4.0

จุดเน้นยุทธศาสตร์/นโยบาย

นโยบายที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

นโยบายที่ 2 การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

นโยบายที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

นโยบายที่ 4 การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ
มีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

นโยบายที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนทุกคนมีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ รักษาบันหลักของชาติ และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีวิถีคนน่านตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อสร้างทักษะอาชีพสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวเมืองเก่าและสร้างขีดความสามารถในการเตรียมคนสู่ตลาดงานในกลุ่ม AEC

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพคนให้มีคุณภาพคุณธรรม นวัตกรรมและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีทักษะการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 และสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วม ด้วยระบบราชการ 4.0

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับให้ความสำคัญในการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน และการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

3. การบริหารจัดการโดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และยึดหลัก
 ธรรมภิบาล ส่งเสริมให้ ทุกภาคส่วนเกิดความตระหนักในความรับผิดชอบต่อการจัด
 การศึกษา

4. บุคลากรทางการศึกษาทุกระดับรับรู้ และเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับทิศทางการ
 พัฒนาการศึกษาระดับพื้นฐาน

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะการบริหาร

1. ความหมายของการบริหาร

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ ดังนี้

กัลยากร หอมเพชร (2552, หน้า 18) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการ
 การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรโดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหาร เช่น
 การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม กล่าวว่า การบริการ ได้แก่
 การดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์การ โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ
 ที่มีอยู่ โดยผ่านกระบวนการ ทางการบริหารอย่างมีระบบ เพื่อให้ดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์

อภิษดา มะกรธรรม (2553, หน้า 7) กล่าวว่า การบริหาร ได้แก่ กระบวนการ
 ของการทำงาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ภารกิจขององค์กรบรรลุเป้าหมาย ซึ่งอาศัยหลักการ
 จัดการพิจารณาวินิจฉัย การวางแผนการสั่งการ การควบคุม การติดตาม และการประเมินผล
 เพื่อให้งานเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการบริหาร ได้แก่ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
 ร่วมดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นหมายที่วางไว้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
 โดยการนำเอาทั้งศาสตร์และศิลป์ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ประกอบอย่างเหมาะสม
 ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของผู้นำที่ต้องจัดการทรัพยากรทั้งที่เป็นตัวคนหรือวัตถุ สามารถประสาน
 เข้าด้วยกันเพื่อรวมบริหารงานในองค์กรมีประสิทธิภาพ

สัมมา รธนิตย์ (2553, หน้า 37) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการ
 การทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยอาศัยกระบวนการวางแผน
 การจัดองค์การ การสั่งการควบคุม และการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ
 อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1. การสร้างการรับรู้ความเข้าใจและการยอมรับจากผู้ที่มีส่วนร่วมและประชาคม
 ในการส่งเสริมการพัฒนาระดับการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง มุ่งเน้นการจัดระบบ
 การศึกษาที่มีประสิทธิภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
 ในทุกระดับ

2. การสร้างความเข้าใจเป้าหมายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานของแผนของผู้ปฏิบัติทุกหน่วยงานทุกระดับ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติมีการบริหารจัดการและการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษามีคณะกรรมการกำกับการดูแลแต่ละยุทธศาสตร์ ให้เกิดการนำไปปฏิบัติโดยมีระบบงบประมาณเป็นกลไกสนับสนุนให้บรรลุผลเป็นรูปธรรม

3. การปรับเปลี่ยนกระบวนการของการจัดการศึกษาจากการเป็นผู้จัดการศึกษาโดยรัฐบาลมาเป็นกระบวนการจัดการศึกษา โดยทุกภาคส่วนของสังคมที่มุ่งการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียม และทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. การจัดให้แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นเสมือนแผนงบประมาณ ด้านการจัดการศึกษาของรัฐ ระบบการจัดสรรงบประมาณประจำปีให้ยึดแผนงานโครงการ และเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาของแผนเป็นหลักในการพิจารณา เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาการศึกษาเป็นไปในทิศทาง และเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนแต่ละช่วงวัย และการพัฒนากำลังคนตามความต้องการของตลาดแรงงานและประเทศ เพื่อการจัดการศึกษาบรรลุผลตามยุทธศาสตร์ตัวชี้วัดในช่วงเวลาที่กำหนด

5. การปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพโดยปรับโครงสร้างการบริหารงานให้มีความชัดเจนในด้านบทบาทหน้าที่ และการกระจายอำนาจและการตัดสินใจจากส่วนกลางสู่ระดับ ภูมิภาค และสถานศึกษา รวมทั้งการปรับระบบการบริหารจัดการและการบริหารงานบุคคลในแต่ละระดับให้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพผู้เรียนได้รับบริการการศึกษาที่มีมาตรฐานอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

6. การสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศที่บูรณาการและเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การรายงานต่อสาธารณชนจะเป็นกลไกในการสร้างการรับรู้ของผู้จัดการศึกษาและผู้เรียน เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการและความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ผ่านระบบการกำกับตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล

7. โตรการปฏิรูประบบทรัพยากรและการเงิน เพื่อการศึกษาเพื่อให้รัฐสามารถใช้เครื่องมือทางการเงินในการกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติและนโยบายรัฐบาล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 43) ได้ให้ความหมายของ การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยการใช้กระบวนการในการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การอำนวยการ การประสานงาน การติดต่อ การประเมินผล และการปฏิบัติงาน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ หน้าที่ของผู้บริหารจึงมีการจัดวางนโยบายการวางแผน และการจัดตั้งวัตถุประสงค์หน้าที่ถัดไป ได้แก่ การมอบหมาย ความรับผิดชอบให้กับหน่วยงาน การประสานงานติดต่อ การจัดการทรัพยากร รวมทั้ง การติดตามประเมินผล

พิมพกา ธรรมสิทธิ์ (2554, หน้า 4) แปลความหมาย การบริหาร หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยการประสานสัมพันธ์ มีระบบ มีระเบียบ ด้วยกฎเกณฑ์ และสามารถใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

สุนทร โคตรบรรเทา (2554, หน้า 2) ได้ให้ความหมาย การบริหาร ไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การทำให้คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายในการทำงานกับคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

บรรจบ บุญจันทร์ (2556, หน้า 38) ได้ให้ความหมาย การบริหาร ไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในองค์การ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

Fester and Kettl (1991, p. 7) ได้ให้ความหมาย การบริหาร ไว้ว่า การบริหาร หมายถึง เป็นการจัดการทำให้เกิดความสำเร็จและเห็นว่าการบริหารเป็นกระบวนการระดมความรู้ ความสามารถ ที่ทำให้บุคลากรดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายได้ผลสำเร็จสูงสุด

Hoy and Mikel (2001, pp. 437-438) ได้ให้ความหมาย การบริหาร ไว้ว่า การบริหาร หมายถึง เป็นกระบวนการที่มุ่งสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ อาทิ การตัดสินใจ การสร้างแรงจูงใจ ภาวะผู้นำ โดยการบริหารต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาและสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตด้วย

จากความหมายต่าง ๆ ดังข้างต้น พอสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินการในองค์การตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีการวางแผนงานที่มีความชัดเจน และเป็นระบบ มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยการใช้กระบวนการในการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การอำนวยการ การประสานงาน การติดต่อ การประเมินผล และการปฏิบัติงาน

เป็นต้น เพื่อพัฒนาองค์การให้มีความก้าวหน้า และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างสูงสุด

2. ความสำคัญของการบริหาร

นักวิชาการได้ให้ความสำคัญของการบริหารไว้ ดังนี้

พิมพกา ธรรมสิทธิ์ (2554, หน้า 4) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหาร เป็นการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือการดำเนินการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยการประสานสัมพันธ์ มีระบบ มีระเบียบและกฎเกณฑ์ และสามารถใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

เพ็ญพิชญา ภาไธโธง (2554, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษานั้น ผู้บริหารมีความสำคัญยิ่ง เพราะสถานศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นและจุดสุดท้ายของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ผลของการบริหารโรงเรียนจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาคนและประเทศชาติ ในการบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาถือว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและปฏิบัติงานตามหน้าที่ ในการบริหารมุ่งที่จะดำเนินงานโดยใช้ทรัพยากรและเวลาน้อยที่สุด แต่งานบรรลุเป้าหมายมีคุณภาพสูงสุด

สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2554, หน้า 4, สืบออนไลน์) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีสิ่งสำคัญในอันที่จะบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายมี 2 ประเภท ดังนี้ 1) มีคุณสมบัติทั่วไป ได้แก่ มีความรับผิดชอบสูง มีความขยันหมั่นเพียร มีความอดทนอดุสาหะ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กระตือรือร้นในการทำงาน มีทักษะในการวินิจฉัยสั่งการ มีการรักษาระเบียบวินัยที่ดี มีความตรงต่อเวลา การบริหารเวลามีบุคลิกภาพที่ดี และ 2) มีคุณสมบัติด้านมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพพระราชบัญญัติสภาครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 43 กำหนดให้ “ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพควบคุม โดยไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้” ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาบุคคลจึงต้องมีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และต้องมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2557, หน้า 3) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหาร เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่างทีบุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์กร

Haimann, Sccott and Connor (1982, p. 422) กล่าวว่าผู้บริหารต้องมีความสามารถในการทำงานและคุณสมบัติหลายอย่างรวมกัน ตามที่หน่วยงานต้องการจึงจะบริหารงานให้เกิดผลดี จะเห็นได้ว่าผู้บริหารที่ขาดความสามารถ ย่อมจะขาดความเชื่อถือจากผู้ใต้บังคับบัญชา ในที่สุดความสามารถในการทำงานของผู้บริหาร นอกจากจะก่อให้เกิดความเสียหายจากผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไปแล้ว ยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์

Fester and Kettl (1991, p. 7) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นการจัดการที่ทำให้ความสำเร็จและเห็นว่าการบริหาร เป็นกระบวนการระดมความรู้ความสามารถที่ทำให้บุคลากรดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายได้ผลสำเร็จสูงสุด

Hoy and Miskel (2001, p. 437) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหาร เป็นกระบวนการที่มุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ เช่น การตัดสินใจ การสร้างแรงจูงใจภาวะผู้นำ โดยการบริหารต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมา และสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตได้

จากความหมายต่าง ๆ ดังข้างต้นพอสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนกุญแจดอกสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย โดยผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาองค์การในทุก ๆ ด้าน อาทิ การบริหารจัดการ การวางแผน การควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ เป็นต้น ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย และพัฒนาให้องค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายที่วางไว้

3. หลักการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ ดังนี้

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2551, หน้า 44-45) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ไว้ ดังนี้

1. การตั้งวัตถุประสงค์จะให้ทิศทางการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
2. การวางแผนเป็นการเลือกแนวทางในการปฏิบัติงานจากแนวทางหลาย ๆ แนวทาง การวางแผนมีประโยชน์ เพราะเป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการทำให้สำเร็จ การวางแผนจะช่วยประหยัดเวลาในการทำงาน เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. การจัดองค์กร ประกอบด้วย โครงสร้างของหน่วยงานและกระบวนการขององค์กรในฐานะเป็นโครงสร้าง เป็นรูปของความสัมพันธ์ การจัดองค์การ เป็นการกำหนดตำแหน่งของบุคลากรในการปฏิบัติงาน เช่น การมอบหมายงานและหน้าที่รับผิดชอบ การประสานงานและการผสมผสานกิจกรรมของทุกคน

สัมมา ธรณิธย์ (2553, หน้า 95) ได้กล่าวถึง การบริหารการศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้นั้น ให้ผู้บริหารจะต้องมีหลักการการบริหาร ดังนี้

1. การวางเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ชัดเจน
2. การวางแผน และนำเทคนิคในการบริหารงาน
3. การจัดโครงสร้าง และวางระบบงาน
4. การใช้ทรัพยากร และค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่า
5. การใช้อำนาจในการสั่งการและควบคุม
6. การประเมินผลเพื่อปรับปรุงงาน

นาตยา เทียนกุล (2558, หน้า 45) กล่าวถึงหลักการบริหาร ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ เป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทาง วิชาการองค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัด ได้แก่ ผลผลิตและกระบวนการเป็นปัจจัย สำคัญ ที่ทำให้บุคคลผู้ที่ได้รับบริการมีความพึงพอใจได้ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับ ของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการ ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การประเมินคุณภาพ

2. หลักการมีส่วนร่วม การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนา มาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตลอดเวลา โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะ ปรับปรุง และพัฒนาหลักการมีส่วนร่วม ต้องการให้ทุกคนได้รับการทำงานซึ่งลักษณะของกระบวนการบริหารงานต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย อาจดำเนินการในรูปแบบของ คณะกรรมการ ซึ่งจะมีเป้าหมายการทำงานร่วมกันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้ดีมากขึ้น

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด

4. หลักความเป็นวิชาการลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระ ได้แก่ การพัฒนา หลักสูตรหลังการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญก่อให้เกิดลักษณะ ความเป็นหลักของการบริหารที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และสร้างสรรค์

จากความหมายต่าง ๆ ดังข้างต้นพอสรุปได้ว่า หลักการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานในองค์กร โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจ อย่างเป็นระบบ การวางแผนแนวทางการปฏิบัติงานจากแนวทางหลาย ๆ แนวทาง ในการพัฒนาหรือให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ให้เป็นไปตามกระบวนการ

การจุดมุ่งหมายขององค์การ โดยการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของทักษะผู้บริหารสถานศึกษา

ปราณี ริวทอง (2550, หน้า 12) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ใช้ศิลปะและวิธีการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานด้วยความสามารถโดยเป็นผู้นำทางวิชาการและประสานงานกับผู้ร่วมงานในการจัดการศึกษาให้องค์การประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นที่ยอมรับทั้งในองค์การภายในและภายนอกสถานศึกษา

สมพร แพรม้วน (2551, หน้า 13) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริการสถานศึกษา โดยการนำเสนอสถานศึกษา โดยการนำสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจขององค์กร ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีจรรยาบรรณ มีคุณธรรม และคุณลักษณะเฉพาะ ใช้กระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและองค์กรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ศศิทิพ ทิพโม (2552, หน้า 14) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา เป็นผู้ที่ใช้ศิลปะและวิธีการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานด้วยความสามารถเป็นผู้นำพาโรงเรียนให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อนันท์ งามสะอาด (2552, หน้า 3) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่สามารถจัดการกระบวนการของการทำงานและการใช้ทรัพยากร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนการจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารความสามารถของผู้บริหาร สามารถวัดได้จากประสิทธิผลและประสิทธิภาพของงานที่เกิดขึ้น

ธีระ รุญเจริญ (2553, หน้า 12) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลผู้มีหน้าที่กำหนดแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

จรัส เลิศจามีกร (2554, หน้า 11) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่ในการกำหนดทิศทางในการทำงาน วางแผน กำกับ ติดตาม และประเมินความสำเร็จของงานในสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สุนทร โคตรบรรเทา (2554, หน้า 2) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ติดตามให้บุคคลทางการศึกษาตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

นิรภัย จันทร์สวัสดิ์ (2556, หน้า 25) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทในฐานะผู้นำสามารถควบคุมและดูแลการดำเนินงานในด้านบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้บรรลุตามแผนและนโยบายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Bradford and Cohen (1984, p. 27) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการเคาพยาบาลจากคนที่อยู่แวดล้อม เปรียบเสมือนเป็นแบบอย่างที่ดีเลิศสำหรับการดำรงชีวิต ซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำต่าง ๆ แก่บุคคลเหล่านั้นได้

Greene (1992, pp. 16-18) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้มีบทบาทที่แตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะอยู่ในสำนักหน่วยงาน หรือในโรงเรียน จะเปลี่ยนบทบาทไปตามสถานการณ์ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ต้องคอยควบคุมดูแลและบริหารงานภายในโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยใช้ความสามารถส่วนบุคคลบริหารงานที่จะสร้างบรรยากาศในการทำงานให้ทุกคนยอมรับ ศรัทธา และส่งผลให้ผู้ร่วมงานมีความมุ่งมั่นทำงานอย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

Yukl (2001, p. 132) กล่าวว่าผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่มากด้วยพลังอำนาจ เป็นบุคคลที่มีพลังขับเคลื่อน เพื่อชัยชนะและเป็นบุคคลที่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำรงชีวิตอยู่เสมอ

Calwell (2000, p. 130) ได้กล่าวถึง ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่า หมายถึง ผู้ที่มีภาวะผู้นำทางการศึกษาที่สามารถขับเคลื่อนให้งานด้านการศึกษามุ่งสู่จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เพื่อสร้างและจุดประกายให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพสูงสุด

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีภาวะของการเป็นผู้นำในการจัดการศึกษา โดยทำหน้าที่ขับเคลื่อนสถานศึกษา ให้ดำเนินการอย่างมีระบบ ประสานความร่วมมือ ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันและรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการให้สถานศึกษา มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และภารกิจที่กำหนดไว้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา

เพ็ญพิชญา ภาไธโธง (2554, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษานั้น ผู้บริหารมีความสำคัญยิ่ง เพราะสถานศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นและจุดสุดท้ายของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ผลของการบริหารโรงเรียนจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาคนและประเทศชาติ ในการบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาถือว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและปฏิบัติงานตามหน้าที่ ในการบริหารมุ่งที่จะดำเนินงานโดยใช้ทรัพยากรและเวลาน้อยที่สุด แต่งานบรรลุเป้าหมายมีคุณภาพสูงสุด

ณัฐธยาน์ โพธิ์ชาธาร (2553, หน้า 13) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำสูงสุดของสถานศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษา โดยใช้ทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่ในสถานศึกษา โดยอาศัยกระบวนการจัดการบริหารจัดการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำองค์การ และการควบคุมทรัพยากรขององค์การ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

จำลอง นักพ็อน (2555, สื่อออนไลน์) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความหมายลึกซึ้งและสมบูรณ์ในตัวเอง สามารถแสดงพฤติกรรมในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายและได้ผลลัพธ์ของงานที่ยอดเยี่ยม ได้ผลลัพธ์ที่เป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ การที่จะระบุว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ควรจะมีศักยภาพเช่นไรนั้น อาจจะทำไม่ได้ เนื่องจากมีองค์ประกอบในหลายมุมมองที่นักวิชาการที่มีชื่อเสียงด้านการบริหารต่างก็มีความเชื่อและมุ่งเน้นในศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวความคิดของตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง

สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2555, หน้า 4) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีสิ่งสำคัญในอันที่จะบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายมี 2 ประเภท ดังนี้ 1) มีคุณสมบัติทั่วไป ได้แก่ มีความรับผิดชอบสูง มีความขยันหมั่นเพียร มีความอดทน ยุติสาหะ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กระตือรือร้นในการทำงาน มีทักษะในการวินิจฉัยสั่งการ มีการรักษาระเบียบวินัยที่ดี มีความตรงต่อเวลา การบริหารเวลา มีบุคลิกภาพที่ดี และ 2) มีคุณสมบัติด้านมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพพระราชบัญญัติสภาครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 43 กำหนดให้ “ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพควบคุม โดยไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้” ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาบุคคลจึงต้องมีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและต้องมี

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548

Haiman, William and Connor (1985, p. 422) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน และคุณสมบัติด้านอื่น ๆ อีกหลายด้าน จึงจะทำให้บริหารงานบังเกิดผลดีต่อทุกฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษาที่ขาดความสามารถย่อมขาดความไว้วางใจจากผู้ใต้บังคับบัญชา อันเป็นต้นเหตุแห่งปัญหาของการบังคับบัญชาในที่สุด ความสามารถในการทำงานของผู้บริหาร นอกจากจะก่อให้เกิดความศรัทธาเลื่อมใส จากผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไปแล้ว ยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการนำองค์การไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์

Conger (1989, p. 79) เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับโปรแกรมทางการศึกษา และกระบวนการสอนบุคลากร นักเรียน ครูอาจารย์ การเงิน และงานธุรการต่าง ๆ

Bass (1997, p. 92) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในฐานะเป็นผู้นำที่ต้องรับผิดชอบสถานศึกษาทั้งหมดในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากความหมายต่าง ๆ ดังข้างต้นพอสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างราบรื่น เป็นผู้วางแผนระบบการทำงานภายในสถานศึกษา โดยมีการจัดองค์การ การนำองค์การ และการควบคุมทรัพยากรขององค์การ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมในการบริหารงาน เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ ดังนี้

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 39 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2553, หน้า 146) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าของหัวหน้าครู อาจารย์ และผู้ใช้ความรู้ความสามารถ ดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2550, หน้า 179–183) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าสถานศึกษาตามแนวคิดของ โจนส์ และคนอื่น ๆ ดังนี้

1. เป็นผู้นำทางการศึกษาซึ่งอาจกระทำในลักษณะ ดังนี้
 - 1.1 รับผิดชอบในความก้าวหน้าทางวิชาชีพของตน
 - 1.2 ร่วมเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพของตน
 - 1.3 รู้จักผลิตและใช้งานวิจัยเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
 - 1.4 ถูกว่าจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาอยู่เหนือจุดมุ่งหมายของตน
 - 1.5 รู้จักใช้คนให้ถูกกับงาน
 - 1.6 เป็นผู้มีจริยธรรม
 - 1.7 มีความเชื่อมั่นและเชื่อในศักดิ์ศรีของเพื่อนร่วมงาน
 - 1.8 รู้จักวิธีที่จะขอคำปรึกษาจากผู้อื่น
 - 1.9 ห่วงใยในสวัสดิการภาพของเพื่อนร่วมงาน
 - 1.10 ศรัทธาในอาชีพของตน
2. สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เพราะสถานศึกษาเป็นสถาบันที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นหัวหน้าสถานศึกษาต้องจัดและให้บริการแก่สังคมเพื่อสังคมจะได้ให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียน
3. เป็นผู้นำในการหาเครื่องมือการสอนและวิจัย จัดให้มีสิ่งเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ทั้งสนใจงานวิจัยใหม่ ๆ เพื่อประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน
4. รู้จักประเมินผลงานตนเอง หัวหน้าสถานศึกษาที่ชาญฉลาดจะหมั่นวิเคราะห์ตนเองว่า ขณะนี้ตนมีจุดอ่อน จุดด้อยอะไรบ้าง และเมื่อทราบแล้วก็ต้องคอยปรับปรุง เพิ่มส่วนที่บกพร่อง เสริมจุดเด่นให้เข้มแข็งขึ้น

เจริญ ไวรวัจนกุล (2545, หน้า 79) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานสถานศึกษาอยู่ด้วยกัน 8 ประการ ดังนี้

1. การบริหารงานบุคคลภายในโรงเรียน ซึ่งหมายถึง ครู เจ้าหน้าที่ คนงาน และภารโรงเพื่อได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย
2. การปกครอง แนะนำนักเรียน และการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียน
3. การบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร แบบเรียน หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการสอนต่าง ๆ และกระบวนการการสอน เพื่อให้ได้มาซึ่งการสอนที่มีคุณภาพ

4. การบริหารงานต่าง ๆ เกี่ยวกับชุมชนในฐานะที่โรงเรียนเป็นผู้นำของชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนในทุก ๆ ด้าน

5. การจัดระบบบริหารโรงเรียน กำหนดอำนาจหน้าที่และแผนภูมิบริหารโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่มีระเบียบแบบแผนเหมาะสมกับเป็นองค์กรที่ดี

6. การบริหารอาคารสถานที่และวัสดุภัณฑ์

7. การบริหารงานธุรการ ได้แก่ งานเสมียน เอกสารต่าง ๆ การเงิน และการบริการของโรงเรียน

8. การประเมินผลงาน ซึ่งจะต้องดำเนินการเป็นระยะต่อเนื่องกันไม่ขาดสาย

Gorton (1983, p. 71) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 6 ประการ ดังนี้ 1) เป็นผู้จัดการ 2) เป็นผู้นำทางการศึกษา 3) เป็นผู้มีวินัยและรักษาวินัย 4) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 5) เป็นผู้ริเริ่ม 6) เป็นคนกลาง

Knezevich (1984, p. 27) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. นำนโยบายของหน่วยเหนือไปสู่การปฏิบัติ

2. กำหนดจุดมุ่งหมาย ทิศทาง จัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของภารกิจ ให้ชัดเจนและปฏิบัติตามที่กำหนด

3. จัดหาทรัพยากรต่าง ๆ และใช้ประโยชน์อย่างรอบคอบ

4. ช่วยเพิ่มผลผลิตของบุคลากรทุกคน

5. ประสานความพยายามของบุคลากรเข้าด้วยกันและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานภายในองค์กร

6. ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานและบุคลากรในองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

7. ช่วยสร้างภาพพจน์ให้แก่สถาบันและบุคคล เพื่อให้เห็นว่าองค์กรที่มีประสิทธิภาพจะมีผลผลิตและการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว

8. รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บังคับบัญชาระดับสูงทราบ

Gibson, Ivancevich, and Donnelly (1994, p. 105) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 1) เป็นผู้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา 2) เป็นผู้กำหนดหน้าที่และมอบหมายงานให้ผู้ปฏิบัติงาน 3) บทบาทในการตัดสินใจ ได้แก่ บทบาทในการเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ ๆ เป็นผู้จัดการกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เป็นผู้จัดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ภายในองค์กร

Hersey and Blanchard (1993, p. 103) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของกลุ่ม และกิจกรรมโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ 1) บทบาทด้านบุคคล ได้แก่ บทบาทการเป็นหัวหน้าองค์กร และเป็นผู้นำของหมู่คณะ 2) บทบาทในด้านข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ บทบาทในการเป็นศูนย์กลางของระบบ ประสานขององค์กร อันประกอบด้วย การรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันและเป็นรูปธรรมมากที่สุด และ 3) บทบาทในการตัดสินใจ ได้แก่ บทบาทในการเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กิจกรรมใหม่ ๆ เป็นผู้จัดการกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เป็นผู้ขจัดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ภายในองค์กร

Calwell (2000, p. 130, Online) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นนักบริหารที่มีภาวะผู้นำทางการศึกษาชั้นสูง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเป็นนักบริหารมืออาชีพ ที่สามารถขับเคลื่อนให้งานด้านการศึกษามุ่งสู่จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เพื่อสร้างและจุดประกายให้การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพสูงสุดตามศักยภาพขององค์กรหล่อเลี้ยงให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทั้งในระดับโลกและท้องถิ่น

จากความหมายต่าง ๆ ดังข้างต้นพอสรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ เป็นผู้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา เป็นผู้นำทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การร่วมมือการทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมในการบริหารคุณภาพการศึกษา เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลง การกำหนดเป้าหมาย การจัดการกับความเปลี่ยนแปลง โดยอาศัยความเข้าใจและความร่วมมือจากทุกคนในองค์กร เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนาองค์กร บรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

1. ความหมายของทักษะการบริหาร

จันทร์เพ็ญ ธนะฤกษ์ (2555, หน้า 32) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ความสามารถทางการบริหารที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารองค์กร เพื่อให้ภารกิจบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร มีนักวิชาการหลายท่านที่ให้แนวคิดว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ ความสามารถ หรือมีทักษะการบริหารในด้านต่าง ๆ

แพรวดาว สมองผัน (2557, หน้า 24) ทักษะการบริหารของผู้บริหาร หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ด้านศักยภาพ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญของผู้บริหารที่

สามารถพัฒนาได้โดยการเรียนรู้และฝึกฝน แสดงออกในรูปการกระทำในการนำเอาทรัพยากร ปัจจัยทางการบริหารมาใช้ในการดำเนินงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สุรียา ทองยัง (2558, หน้า 11) ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการใช้ ความรู้ ความคิด ปัญญาในการบริหารงานภายใต้องค์กร เป็นทักษะของผู้บริหารที่สามารถ พัฒนาได้ และเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะด้านอื่น ๆ ทำให้การทำงานหรือกระทำ ให้บรรลุสู่เป้าหมายปลายทางขององค์กรอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคล และอื่น ๆ ที่มีอยู่ โดยผ่านกระบวนการบริหารอย่างมีระบบ เพื่อให้การบริหารงานบรรลุ ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ศศิตา เพลินจิต (2558, หน้า 7) กล่าวว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ทักษะที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารที่ใช้ศาสตร์และศิลปะทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการที่ไม่ เหมือนกันจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารที่เหมาะสม มาใช้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

คณินนิตย์ กิจวิธิ (2560, หน้า 7) กล่าวถึง ทักษะการบริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหารที่เป็นความรู้ความสามารถหรือทักษะที่ช่วยให้ผู้บริหาร ปฏิบัติงานให้สำเร็จ ประกอบด้วย ด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสารและทักษะการใช้เทคโนโลยี ด้านความซื่อสัตย์และคุณธรรม และด้านความมุ่งมั่นและพากเพียร

ไกรศร เจียมทอง (2561, หน้า 9) กล่าวว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติตนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ มีความรู้ความชำนาญ มีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมบริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

ดำเนิน เพียรคำ (2561, หน้า 4) ได้กล่าวถึง ทักษะการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ทักษะที่ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพัง คนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการ

ที่ไม่เหมือนกันจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานที่ต้องมีความชำนาญการใช้ศาสตร์และศิลป์ ผลักดันให้กิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กรมีการดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายและส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จตามกลยุทธ์และกระบวนการในการบริหารจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

แพรวดาว สนองพันธ์ (2557, หน้า 19-20) ได้เรียบเรียงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องประกอบด้วยทักษะ 11 ทักษะ คือ

1. ทักษะด้านเทคนิค (Technical skills) หมายถึง ผู้บริหารมีเทคนิคในการคิดเชิงกลยุทธ์ วางแผนกำหนดนโยบายและทิศทางของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน มีเทคนิคในการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ นอกจากนี้จะต้องมีเทคนิคการสั่งการ การมอบหมายงาน การประเมิน การสอนงาน รวมทั้งเทคนิควิธีการในการปฏิบัติการจัดกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ เทคนิคในการใช้ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว และมีเทคนิคในการระดมความคิด การทำงานแบบร่วมมือ

2. ทักษะด้านมนุษย์ (Human skill) หมายถึง ผู้บริหารมีความยืดหยุ่น เข้าใจในความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมและวัฒนธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ อธิษาคัยที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ ยอมรับนับถือให้เกียรติซึ่งกันและกัน เป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างความศรัทธาแก่บุคคลรอบข้าง สามารถทำงานร่วมกับคนได้ทุกประเภท มีความเป็นกันเอง ทำงานแบบครอบครัว และเพื่อนร่วมงาน นอกจากนี้จะต้องสร้างบรรยากาศการทำงานแบบร่วมมือและเป็นประชาธิปไตย เปิดใจกว้าง มุมมองโลกทัศน์ใหม่ ๆ รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และนำมาบูรณาการอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งสร้างกิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ให้ความร่วมมือและบริการชุมชนในทุก ๆ เรื่อง เช่น ความรู้ที่มีประโยชน์ วัสดุ ครุภัณฑ์ และการให้บริการอาคารสถานที่ สามารถสร้างความร่วมมือกับสังคมโดยรอบและสามารถสร้างเครือข่ายภายนอกองค์กรได้

3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) หมายถึง ผู้บริหารสามารถมองภาพรวม ความสัมพันธ์ ผลกระทบส่วนต่าง ๆ ขององค์กรจากส่วนย่อยไปหาส่วนรวมได้อย่างชัดเจน มีความรอบรู้ในรอบด้านทั้งแนวนโยบายการจัดการศึกษา ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา สามารถกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ เป้าหมาย

กลยุทธ์ได้กว้างไกลชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาและสถานการณ์เพื่อรองรับ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งสามารถจัดองค์ประกอบโครงสร้างหน้าที่ ภารกิจได้ อย่างเหมาะสม กับความสามารถของแต่ละคน และสามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลง ในอนาคตที่จะเกิดขึ้น บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลได้อย่างน่าเชื่อถือ

4. ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนเสมอ เข้าใจในหลักสูตรและมีหลักสูตรที่เป็นอัตลักษณ์ เหมาะสมกับบริบทและ ความต้องการของชุมชน ส่งเสริมการจัดเรียนรู้แบบบูรณาการ เช่น การเรียนรู้แบบโครงการ และการสืบเสาะ

นอกจากนี้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยี ส่งเสริมการใช้สื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี ที่ทันสมัยในการจัด การเรียนการสอน จัดให้มีห้องปฏิบัติการที่เพียงพอ และมีอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ จัดให้มี ห้องเรียนออนไลน์ ห้องสมุดดิจิทัล ที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา จัดสภาพ บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการนิเทศอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และมีตารางนิเทศ ที่ชัดเจน จัดบุคลากรให้สอนตามวิชาเอกหรือวิชาที่ถนัด รวมทั้งส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนา นักเรียนรายคนอย่างต่อเนื่อง และสามารถบูรณาการแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก สถานศึกษา

5. ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skill) หมายถึง ผู้บริหารสามารถคิดนอก กรอบได้อย่างสร้างสรรค์ ประยุกต์เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถคิดเชื่อมโยง ข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากส่วนน้อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม วิเคราะห์และ แปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ แก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ บูรณาการและก่อให้เกิดความร่วมมือกับทุกภาคส่วน รวมทั้งสามารถคิดวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหา ความต้องการ เพื่อจัดทำนโยบายและก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาโรงเรียน ในอนาคต

6. ทักษะด้านการบริหาร (Administrative Skill) หมายถึง ผู้บริหารเข้าใจใน หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร สามารถประยุกต์ และบริหารตามสถานการณ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารงานทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบ และเกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้สามารถบริหารโครงการ กิจกรรม และทรัพยากรต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับแผนที่วางไว้ รวมทั้งบริหารงบประมาณได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้

และเกิดประโยชน์สูงสุด สามารถจัดให้ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการ และสามารถบริหารการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

7. ทักษะด้านการวางแผน (Planning Skill) หมายถึง ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ ในการวางแผนและสามารถวางแผนได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สามารถวางแผนร่วมกัน ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสามารถจัดทำแผนปฏิบัติการสถานศึกษา แผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ่มค่าต่อการศึกษาและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้สามารถ วางแผนได้อย่างมียุทธศาสตร์ กำหนดกิจกรรม ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ ระยะเวลา บประมาณได้อย่างชัดเจน จัดทำปฏิทินกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ จัดลำดับความสำคัญ ของภาระงานได้อย่างชัดเจน และสามารถนำแผนที่วางไว้ไปสู่การปฏิบัติ และก่อให้เกิดผลดี ทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างแท้จริง

8. ทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication skill) หมายถึง ผู้บริหารสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน และสรุปได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็นเข้าใจง่าย สื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาประเทศในอาเซียนได้เป็นอย่างดี สามารถเจรจาต่อรอง โน้มน้าว และเกลี้ยกล่อม เพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงาน สามารถนำการประชุม นำเสนอในที่ สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ รวมทั้งสามารถเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลงานไปสู่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภายนอก ได้ทันเวลา ต่อเนื่องและโดยวิธีการที่หลากหลาย และนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มช่องทางการสื่อสาร เช่น Website, Line, Facebook เป็นต้น

9. ทักษะด้านการประเมิน (Evaluative Skill) หมายถึง ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีความรู้ ความเข้าใจ ในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถประเมินความสำเร็จการจัด กิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ รวมทั้งสามารถประเมินการเลื่อนขั้นเงินเดือน ความดีความชอบอย่างโปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้ ประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาได้ นอกจากนี้สร้างเครื่องมือที่มีความตรงและความเที่ยง มีเกณฑ์ตัวชี้วัดที่ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหา สามารถประเมินได้หลากหลายวิธี ทั้งที่เป็นระบบ และไม่เป็นระบบ รวมทั้งสามารถสะท้อนผลการประเมินได้อย่างรวดเร็ว เป็นกัลยาณมิตร เพื่อเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

10. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร และการบริหารจัดการ (Information and Communication Technology Management Skill) หมายถึง ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย จากหลากหลายแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อการตัดสินใจ นอกจากนี้ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร

เผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลงานของสถานศึกษาไปสู่องค์กรภายนอก จัดให้มีเทคโนโลยีสำหรับผู้ปกครองเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถตรวจสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ของบุตรหลานได้ รวมทั้งใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ หมวดยุค สามารถเรียกใช้งานได้ง่ายสะดวกรวดเร็วทุกที่ทุกเวลา และใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์

11. ทักษะด้านการสร้างทีมงาน (Team Building Skill) หมายถึง ผู้บริหารสามารถนำองค์กรให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและเป็นผู้ตามที่ดีได้เหมาะสมกับสถานการณ์ สร้างความไว้วางใจ ความสามัคคีและบรรยากาศที่ดีในการทำงาน สร้างคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมองค์กรที่ดีในการปฏิบัติงาน สร้างให้ทุกคนมีความสำคัญและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน ให้ทุกคนในทีมร่วมกันคิด แก้ปัญหาและรับผิดชอบร่วมกัน สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเอง มีการแบ่งปันความรู้ สอนงาน ช่วยเหลือในกระบวนการทำงานของทีม นำพาและพัฒนาบุคลากรให้สามารถเป็นผู้นำ เป็นวิทยากรในระดับกลุ่ม เขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ รวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่องชมเชย และอำนวยความสะดวกในการทำงาน

ศศิตา เพลินจิต (2558, หน้า 7) ได้เรียบเรียงทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ซึ่งคนที่เป็นผู้บริหารจะต้องทำ มีอยู่ 5 ด้าน คือ

1. ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวในหน้าที่ และดัดแปลงให้เหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการทำงานความรับผิดชอบส่วนตัว และความยืดหยุ่นในบริบทส่วนตัว ทั้งที่ทำงานและชุมชน กำหนดและบรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายที่สูง อดทนต่อสภาวะที่คลุมเครือ

2. ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง หมายถึง ผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้นำในทุกด้าน มุ่งความเชี่ยวชาญด้านทักษะและความรู้ทางปัญญา เพื่อการพัฒนาและเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการสื่อสาร เปิดรับแง่มุมใหม่ ๆ ที่หลากหลาย เพื่อความก้าวหน้าในอนาคต มัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประสิทธิผลเชิงสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันและยอมรับข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถมองเห็นคุณค่าในความแตกต่างนั้น

3. ทักษะด้านสังคมและทักษะทางวัฒนธรรม หมายถึง ทักษะการสื่อสาร การจัดการผ่านทางมัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประสิทธิผลเชิงสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันและยอมรับข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถมองเห็นคุณค่าในความแตกต่างนั้น

4. การเป็นผู้สร้างหรือผลิตรับผิดชอบเชื่อถือได้ หมายถึง ความรับผิดชอบ ต่อสังคม ใส่ใจกับชุมชน มีการจัดการโครงการ กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย ของงาน จัดเรียงลำดับความสำคัญให้เกิดผลลัพธ์ที่มุ่งหวัง การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน และยอมรับผลผลิตที่เกิดขึ้นด้วยความชื่นชม

5. ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้ที่เป็นตัวแบบและเป็นผู้นำ โดยใช้ ทักษะการแก้ปัญหา เพื่อนำพาองค์กรไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสงค์ เป็นผู้ประสานงานที่มี ประสิทธิภาพยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน สามารถกำหนดขอบข่ายของปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบ

กรรณิกา เรตมอนด์ (2559, หน้า 9-12) ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถึงกระบวนการใช้ความสามารถ ความคล่องแคล่ว ความชำนาญ และมีอิทธิพลเหนือคนอื่น สามารถกระตุ้นจิตใจให้ผู้อื่น ปฏิบัติงานในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยทักษะที่สำคัญคือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ วิสัยทัศน์ และทักษะความร่วมมือ ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออก ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการตีความวิเคราะห์ แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อ และมีวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ ผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้เทคนิค วิธีการผ่าน สื่อเทคโนโลยี และอุปกรณ์ โดยนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ ในการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม สามารถวัดได้จากองค์ประกอบที่เป็นตัวแปร สังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การรู้เท่าทันสื่อ เทคโนโลยี และการนำเสนอ โดยแต่ละตัวแปรสังเกตมีนิยาม คัพท์เฉพาะ ดังนี้

1.1 การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ความสามารถในการตีความ วิเคราะห์แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อ ประเมินสื่อและสิ่งที่ได้รับโดยไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพล ของสื่อ ตระหนักถึงผลกระทบของสื่อที่มีต่อบุคคลและสังคม รู้จักเลือกรับและใช้สื่อได้อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน และสังคม

1.2 เทคโนโลยี (Technology) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่แสดงออกถึงการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ ใน การพัฒนาระบบงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

1.3 การนำเสนอ (Presentation) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงกระบวนการวิธีการสื่อสารเพื่อเสนอข้อมูลความรู้ ความคิดเห็น ความต้องการไปสู่ผู้รับสาร โดยการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้เทคนิควิธีการผ่านสื่อและอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม และทำให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการนำเสนอ

2. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่ โดยการนำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลงาน เป็นผลงานที่แปลกใหม่สามารถวัดได้จากองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ ความคิดริเริ่ม ความท้าทาย ความยืดหยุ่น และจินตนาการ โดยแต่ละตัวแปรสังเกตมีนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

2.1 ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการคิดสิ่งแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น โดยการนำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงออกไม่กลัวต่อความไม่แน่นอน พร้อมทั้งจะเผชิญเสี่ยงสภาพการณ์ต่าง ๆ และสร้างสรรค์ผลงานที่เกิดจากความคิดริเริ่มเป็นผลงานที่แปลกใหม่

2.2 ความท้าทาย (Challenge) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงการมีแรงบันดาลใจความมุ่งมั่นความกล้าเสี่ยงในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ โดยไม่กลัวความผิดพลาด และเปิดกว้าง ท้าทายในการทดลองในสิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการทำงานที่ยิ่งใหญ่ และมีประสิทธิภาพ

2.3 ความยืดหยุ่น (Flexible) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการคิดหาคำตอบได้อย่างอิสระ เป็นการคิดนอกกรอบไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคย และเป็นการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ พร้อมการเปิดกว้างรับความคิดใหม่ ๆ ได้อย่างอิสระ

2.4 จินตนาการ (Imagination) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขันในการทำงาน และมีสติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

3. ทักษะวิสัยทัศน์ (Vision skill) หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการกำหนดทิศทางและเป้าหมาย เพื่อสร้างอนาคตผ่านวิสัยทัศน์ขององค์การ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ชัดเจน โดยการสื่อสารโน้มน้าว จูงใจหรือกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์ มีความคิด

สร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้น มีความผูกพันต่อวิสัยทัศน์ และมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน สามารถวัดได้จากองค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การสื่อสารวิสัยทัศน์ การสร้างแรงบันดาลใจ โดยแต่ละตัวแปรสังเกตมีนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

3.1 การสร้างวิสัยทัศน์ (Formulating) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการสร้างภาพอนาคตขององค์การได้อย่างชัดเจน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และนำมาวิเคราะห์สภาพการณ์ขององค์การ เพื่อกำหนดภาพในอนาคตที่พึงประสงค์และชัดเจนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3.2 การสื่อสารวิสัยทัศน์ (Communicating) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการสื่อสาร ให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจวิสัยทัศน์ได้อย่างชัดเจน เกิดการยอมรับและเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ รวมถึงการโน้มน้าวจูงใจหรือกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์ และยอมรับในวิสัยทัศน์ว่า จะสามารถบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้ โดยเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญกับองค์การ

3.3 การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการสร้างแรงบันดาลใจให้เห็นคุณค่างาน เห็นความท้าทาย สร้างความเชื่อมั่นว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้โดยให้กำลังใจ และเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการกระตุ้น จูงใจให้เกิดการทำงานเป็นทีมและมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน

คณิงนิตย์ กิจวิธิ (2560, หน้า 7-8) ได้สรุปทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสาร และทักษะการใช้เทคโนโลยี ด้านความซื่อสัตย์และคุณธรรม และด้านความมุ่งมั่นและพากเพียร ดังนี้

1. การเป็นนักคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ วิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถคิดสร้างสรรค์โดยไม่ยึดติดกับหลักการหรือข้อจำกัดเดิม และประยุกต์เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมและแก้ไขปัญหาอย่างได้ผล ก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาสถานศึกษา

2. การสร้างเครือข่ายชุมชน หมายถึง ความสามารถในการสร้างเครือข่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อกำหนดวิธีการพัฒนาสถานศึกษา สร้างแรงกระตุ้นในการทำงานร่วมกัน สนับสนุนส่งเสริมให้มีการสร้างกลุ่มของสมาชิก ในสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกคน สนับสนุนส่งเสริมให้มีการทำงาน เป็นทีม สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีงามในสถานศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนา ความเข้มแข็งขององค์กรในสถานศึกษา

3. การมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เหมาะสมกับ สภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและ เป้าหมายในการทำงานพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรมตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน บริหารงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ มีผลสำเร็จของงานบริหารสถานศึกษาเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลง ไปในทางที่ดี กระจายหน้าที่ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจร่วมกันกับบุคลากร อย่างเหมาะสม สนับสนุนให้บุคลากรได้ทำงานที่ท้าทายความสามารถ และมีการจัดระบบและ วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานที่ดี

4. การสื่อสารและทักษะการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน สรุปได้ตรงประเด็น ชัดเจน มีความสามารถในด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี เจรจาต่อรอง โน้มน้าว เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เพื่อการทำงานร่วมกันเป็นทีม สามารถนำการประชุมนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลงานสถานศึกษาไปสู่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร ภายนอก ได้ทันเวลาต่อเนื่อง โดยวิธีการที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มช่องทางใน การสื่อสาร อาทิ เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ไลน์ เป็นต้น

5. ความซื่อสัตย์และคุณธรรม หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความตรงไปตรงมา ปฏิบัติตนตามมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้อื่น นำหลักการบริหารหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ให้การสนับสนุนในการจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้ความเคารพศรัทธาในเกียรติของตนและผู้อื่น มีความเป็นผู้นำ กล้าหาญในเชิงคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการเปลี่ยนแปลง มีสัมมาคารวะ รู้จักบุคคลในชุมชน เปิดโอกาสให้ครูและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

6. ความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ที่มุ่งเท กระตือรือร้นในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เชื่อมมั่นในตนเอง และกล้าตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้องอย่างมีเหตุผล มีจิตใจใฝ่บริการและรับใช้ประชาชน มีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมความเจริญของงามของครูและนักเรียน สนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถเต็มตามศักยภาพ

ไกรศร เจียมทอง (2561, หน้า 9-10) ได้กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การปฏิบัติตนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ มีความรู้ความชำนาญ มีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมบริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงาน บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว ซึ่งประกอบด้วย 6 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสาร ได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือเข้าใจง่าย ทั้งการพูดการเขียน สามารถสรุปประเด็นได้ชัดเจน ถูกต้อง รัดกุม สามารถเจรจาต่อรอง นำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคล ระดับกลุ่ม และในที่สาธารณะ สื่อสารได้ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียนอื่น ๆ รวมทั้ง สามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอกด้วยวิธี และช่องทางที่หลากหลาย โดยอาศัยเทคโนโลยีในการสื่อสาร

2. ทักษะความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสามารถคิดนอกกรอบคิด สร้างสรรค์คิดวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว วิเคราะห์สถานการณ์ หาสาเหตุของปัญหา รวมทั้งสามารถตีและแปลความหมายข้อมูลที่ซับซ้อน ประเมินความสำคัญขององค์ประกอบ และเชื่อมโยงข้อมูลตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ

3. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น โดยจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ มีมนุษยสัมพันธ์ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล รู้จักการยืดหยุ่น เห็นคุณค่าให้เกียรติผู้อื่น สร้างบรรยากาศ ให้เกิดความเชื่อใจ ยอมรับซึ่งกันและกันรับฟังความคิดเห็น

4. ทักษะด้านเทคนิค หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีเทคนิค แนวคิด วิธีการ รวมไปถึงกระบวนการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน มีเทคนิคการคิดเชิงกลยุทธ์ การระดมทาง ความคิด ซึ่งอาจก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ มีเทคนิคในการสื่อสาร การนำเสนออย่างมืออาชีพ การมอบหมายงาน รวมไปถึงมีเทคนิคในการใช้เครื่องมือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัย

5. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม คำสอนของหลักศาสนา มีจรรยาบรรณและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับตนเอง ครู นักเรียนและบุคคลทั่วไป ยึดระบบธรรมภิบาล

6. ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม หมายถึง ลักษณะของผู้บริหาร กระบวนการของการปรับเปลี่ยนโอกาสไปสู่แนวความคิดใหม่ ๆ ที่สามารถจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลทั่วไปได้ เป็นการนำเอาข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง แล้วนำเอานวัตกรรมมาสู่การปฏิบัติ

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 16-17) ได้ให้ความหมายของทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ว่าหมายถึง การใช้ความสามารถของผู้บริหารยุคใหม่ในการใช้ กลยุทธ์และกระบวนการในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษาตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 5 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) หมายถึง กระบวนการถ่ายทอด ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ข้อคิดเห็นแลกเปลี่ยน อาจจะใช้วิธีการในการสื่อสาร ที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้ เป้าหมายในการร่วมกัน และมีปฏิริยาตอบสนองต่อกัน จนทำให้เกิดความร่วมมือ มีความชัดเจนในการให้คำสั่งมอบหมายงาน สามารถเจรจาต่อรอง มีการโน้มน้าวและ สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการให้คำแนะนำหรือข้อชี้แนะแก่บุคลากร ปฏิบัติตามได้ ยิ่งโดดเด่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

2. ทักษะการบริหารจัดการองค์กร (Skill in Organizational Management) หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร และภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อที่จะก่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและ ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการจัดระเบียบกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีระบบ ขั้นตอน มีการบริหารโครงการกิจกรรม จัดสรรทรัพยากรและสามารถประยุกต์การบริหาร จัดการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มอบหมายงานให้บุคลากร ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ชุมนชนมีส่วนร่วมและเข้าใจ ในการบริหารจัดการ

3. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative thinking skill) หมายถึง กระบวนการทางสมองในการประมวลผลความหมายของข้อมูลได้ อย่างน่าเชื่อถือ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ ได้อย่างเป็น องค์รวม คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่แปลกใหม่เป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้ บุคลากรได้ริเริ่มความคิดใหม่ มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดผลดี ในการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

4. ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (Technological and digital literacy skill) หมายถึง การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้สร้างสรรค์งานให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำเสนอสื่อสารถ่ายทอดข้อมูล เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร มีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ สู่ชุมชน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาองค์การให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

5. ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human relations skill) หมายถึง ความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ทำงานร่วมกับผู้อื่น เข้าใจความแตกต่างและความถนัดของแต่ละบุคคล มีความยืดหยุ่นไม่กตัญญู มีวิธีการต่าง ๆ ในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ มีความเข้าใจธรรมชาติ พฤติกรรมของมนุษย์ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลในองค์กร สร้างแรงจูงใจและเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษา ตลอดจนเป็นผู้ประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน

วัฒนธรรม ต่อชอน (2561, หน้า 7) ได้ทำการสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติจนเกิดความเคยชิน และกระทำไปด้วยจิตสำนึกว่าเป็นคนดี เช่น ความซื่อสัตย์ มีวัฒนธรรมมีอุดมการณ์และปณิธานที่แน่วแน่ ตรงไปตรงมา ใช้ดุลยพินิจโดยปราศจากความลำเอียง มีความเข้าใจในวิชาชีพเป็นอย่างดี และพิจารณาข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างยุติธรรมเป็นกลางและโปร่งใส

2. ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง การมีศิลปะในการครองใจคน มีความรู้ความสามารถ กระตือรือร้น กล้าตัดสินใจ ทำงานเป็นทีม เลือกคนให้ถูกกับงานบริหารแบบมีส่วนร่วม มีระบบ ติดต่อสื่อสารชัดเจน เป็นนักประสานความเข้าใจของทุกฝ่าย สามารถบริหารความขัดแย้งระหว่างบุคคลและประสานประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับองค์กรได้

3. ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม หมายถึง ต้องเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ นำที่นันทันนำมาใช้เสริมสร้างศักยภาพผู้บริหาร และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต พร้อมทั้งคำนึงถึงผลประโยชน์ระยะยาวขององค์กร ให้ความสำคัญแก่การวิจัยและปรับปรุงพัฒนารูปแบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ด้านสื่อสารและสร้างชุมชน หมายถึง ต้องแสวงหาแบ่งปันข้อมูลและความรู้ อย่างเปิดเผยชัดเจน มีการค้นหาความเข้าใจ และปฏิบัติอย่างเข้าใจกับคนอื่น มีการติดต่อกับ

โลกภายนอกผ่านทางบล็อกและสื่อทางสังคม และต้องสร้างการร่วมมือกับผู้อื่น พร้อมทั้งการประสานเชื่อมโยงต่อกลุ่มคนที่เหมาะสม

5. ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง การมีความสามารถมองเห็นเหตุการณ์ในอนาคต และคาดการณ์ได้อย่างแม่นยำ ด้วยสายตาที่กว้างไกล จากประสบการณ์ที่สะสมมา มองเห็นภาพรวมทั้งระบบ มีทัศนคติเชิงบวก ทำให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ในอนาคตได้ใกล้เคียงความเป็นจริง และสารพัดตัดสินใจดำเนินการบริหารองค์กรให้เป็นในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมได้

6. ด้านความเชื่อมั่นและสร้างพลังทางบวก หมายถึง ผู้บริหารต้องมีลักษณะความมั่นใจ เข้าถึงได้ง่าย มีความโดดเด่น ในฐานะที่เป็นผู้นำ ต้องมีความกล้าที่จะต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ยากลำบาก พร้อมทั้งต้องสร้างหลักการทั้งเชิงบวกเชิงรุก และวิธีการดูแลเอาใจใส่ต้องใช้เวลาในการพบปะพูดคุยกับนักเรียน ครู และผู้ปกครอง รับรู้และเห็นคุณค่าของพวกเขา โดยการพัฒนาความสัมพันธ์ที่แท้จริงให้เกิดขึ้น

7. ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับผลทั้งที่ดีและไม่ดีในกิจการที่ตนได้ทำลงไป หรือที่อยู่ในความดูแลของตน มีความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามกฎที่กำหนด เห็นความสำคัญของงาน สำนึกในความรับผิดชอบ ตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ และเห็นแก่ประโยชน์สุขส่วนรวมมากกว่าประโยชน์สุขส่วนตัว

8. ด้านต่อสู้และบุกเบิก หมายถึง มีความพร้อมที่จะแข่งขันในระดับโลกกับนานาประเทศในทุกรูปแบบ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ แม้จะมีความเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้นพร้อมทั้งชอบค้นหาสิ่งใหม่ ๆ ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ เพื่อให้องค์กรก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้งโดยผู้บริหารจะต้องทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่

บุญส่ง กรุงชาติ (2562, หน้า 6-8) ทำการสรุปทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำ หรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการวิเคราะห์นโยบายจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายงาน และระบบงานภายในสถานศึกษา ตลอดจนจนการนำไปสู่การปฏิบัติผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารนั้นสามารถกำหนดภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้ และสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษา นำแนวคิดใหม่ ๆ มาปรับใช้กับการบริหารส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย

2. ทักษะด้านการแก้ปัญหา หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ขจัดความขัดแย้งโดยใช้กลยุทธ์ทางการบริหาร มีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบใช้เหตุผลประกอบในการแก้ปัญหา ผู้บริหารควรมีการวิจัยและนำผลการวิจัยหรือผลการประเมินมาปรับปรุงระบบการทำงาน หรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตลอดจนการนำเอานวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการวิเคราะห์การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

3. ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยใช้วิจารณ์ญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ให้ข่าวสารที่ถูกต้อง และแนะนำแหล่งของข้อมูลข่าวสารให้กับผู้อื่นได้มีความสามารถในการเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ มีวิธีการสื่อสารที่หลากหลายในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน มีการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์เพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4. ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำทีม เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ในการประสานงาน และหาแนวทางให้บุคลากรได้ทำงานร่วมกันหรือประสานงานกัน แบ่งหน้าที่การทำงานให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงาน ให้โอกาสบุคลากรได้แสดงบทบาทผู้นำในงานที่ได้รับมอบหมาย

5. ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนำมาปรับใช้ในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการส่งการที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยี มีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสามารถจัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์สถานศึกษาได้

6. ทักษะด้านการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำ หรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำนโยบาย จุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของงานที่ชัดเจนไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความต้องการทางด้านการศึกษาของชุมชน นำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และจัดทำแผนกลยุทธ์ ผู้บริหาร

สถานศึกษา มีการลำดับความสำคัญในงานที่ปฏิบัติ มีระบบการตรวจสอบติดตามงาน กระตุ้นให้บุคลากร มีความมุ่งมั่นใส่ใจในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ และแสดงความยินดียกย่องชมเชย ผู้ที่ทำงานประสบผลสำเร็จในโอกาสต่าง ๆ

7. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถ ในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์กับ บุคลากรภายในโรงเรียน ให้ความเป็นกันเองและปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความจริงใจในการให้คำปรึกษา รับฟังและพยายามช่วยเหลือ ในการแก้ปัญหาของทุกคนสามารถพูดจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตาม พบปะสังสรรค์ กับบุคลากรและส่งเสริมให้บุคลากร มีปฏิสัมพันธ์กัน

ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล (2563, หน้า 7-8) กล่าวถึง ทักษะของการบริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญประกอบด้วย

1. ทักษะด้านการบริหารและการปรับตัว หมายถึง การบริหารและการปรับตัว เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงโดยปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ให้เกิดความยืดหยุ่นในการทำงาน โดยสามารถหลอมรวมผลสะท้อนของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ ให้เกิดผลเชิงบวกกับการทำงาน ซึ่งมีความสามารถในการปรับตัวในหน้าที่และดัดแปลง ให้เหมาะสม ตามบทบาทหน้าที่ เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการทำงานความรับผิดชอบ ส่วนตัว และความยืดหยุ่นในบริบทส่วนตัว ทั้งที่ทำงานและชุมชน กำหนดและบรรลุ ตามมาตรฐานและเป้าหมายที่สูง

2. ทักษะด้านการสื่อสาร และความร่วมมือ หมายถึง ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจ การวางแผน การจัดการ การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การสื่อสารทางการพูด การเขียนที่มีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ การเข้าถึง การจัดการ การบูรณาการ การประเมินทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ให้มีประสิทธิผลเชิงปฏิสัมพันธ์ ร่วมกับผู้อื่น โดยรอบรู้ในการสร้างประสิทธิภาพ จังหวะเวลาที่เหมาะสมในการฟังการพูด ในโอกาสต่าง ๆ

3. ทักษะด้านความรู้ ความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้นำคนอื่นโดยใช้ ทักษะการแก้ปัญหา เพื่อนำพาองค์กรก้าวบรรลุ จุดมุ่งหมาย เป็นตัวกลางหรือผู้ประสานงาน ที่มีประสิทธิภาพ สามารถชี้แนะและนำพาองค์กรก้าวสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ยอมรับ ความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกันและเป็นแบบอย่าง ในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ผู้อื่นยอมรับใส่ใจต่อชุมชนขนาดใหญ่อย่างมีความรับผิดชอบ

4. ทักษะด้านการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารจะต้องใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีให้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีเว็บไซต์ออนไลน์เพื่อการจัดการศึกษา นอกจากนี้ จัดให้มีช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชน หรือเว็บไซต์ในการติดต่อสื่อสาร ปรับตัวให้ทันเทียมและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมในทุกมิติรอบด้าน

5. ทักษะด้านการสร้างสรรค์ ผลิตรายการนวัตกรรม หมายถึง ผู้บริหารควรมีความคิดสร้างสรรค์และความกระตือรือร้นทางปัญญา การพัฒนาการนำไปใช้ และการสื่อสารข้อคิดเห็นไปสู่ผู้อื่น เปิดรับและโต้ตอบแง่มุมที่ใหม่ และเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและเป็นผู้กำหนดเป้าหมายได้ชัดเจน บนฐานความสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนด สร้างความสมดุลในเป้าหมายที่กำหนด และการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน การสร้างงานอิสระโดยกำกับ ติดตาม จำแนก วิเคราะห์ จัดเรียงลำดับความสำคัญ และกำหนดภารกิจงานอย่างมีอิสระ ปราศจากการควบคุมจากภายนอก เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพในตนเอง โดยมุ่งมั่นสู่ความเชี่ยวชาญทั้งทางด้านทักษะความรู้ และขยายผลสู่ความเป็นเลิศต่อไป

พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563, หน้า 124) ได้สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ ได้แก่

1. วิสัยทัศน์

- 1.1 ผู้บริหารกำหนดภาพในอนาคตที่พึงประสงค์และชัดเจนให้บรรลุเป้าหมาย
- 1.2 ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายใน
- 1.3 ผู้บริหารวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลสภาพการณ์ของโรงเรียนได้
- 1.4 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมอภิปราย กำหนดเป้าหมาย

และวิสัยทัศน์ขององค์กร เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

2. ภาวะผู้นำ

- 2.1 ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม
- 2.2 ผู้บริหารสามารถแยกแยะและตัดสินใจที่รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์
- 2.3 ผู้บริหารพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้ปฏิบัติงานให้บรรลุ

เป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. คิดริเริ่มสร้างสรรค์

- 3.1 ผู้บริหารสามารถคิดหาคำตอบอย่างอิสระไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์
- 3.2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานใหม่

3.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการปรับตัวและมีความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

3.4 ผู้บริหารมีความคิดแบบหลายมิติ คิดบวก คิดเชิงกว้างและลึก เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

4. การสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	นักวิชาการ										ความถี่
	แพรวดา สมองฝัน (2557)	ศศิตา เพลินจิต (2558)	กรรณิภา เรตมอนด์ (2559)	คณิงนิตย์ กิจวิธีย์ (2560)	ไกรตร เจียมทอง (2561)	มณฑาทิพย์ นามนุ (2561)	วิวัฒน์กร ต่อชอน (2566)	บุญส่ง กรุงชาติ (2562)	ณัฐพงษ์ ปริษานนท์กุล (2563)	พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563)	
1. ทักษะด้านเทคนิค	✓				✓						2
2. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	✓										1
3. ทักษะด้านการศึกษา				✓							1
4. ทักษะการสร้างเครือข่ายชุมชน	✓										1
6. ทักษะด้านการวางแผน	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		8
7. ทักษะด้านการสื่อสาร	✓										1
8. ทักษะด้านการประเมิน	✓		✓			✓		✓	✓		5
9. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี	✓	✓						✓			3
10. ทักษะด้านการสร้างทีมงาน				✓			✓		✓		3
11. ทักษะด้านความรับผิดชอบ				✓	✓		✓				3
12. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม		✓		✓			✓	✓	✓	✓	4
13. ทักษะการเป็นผู้นำ	✓			✓		✓		✓			4

ตาราง 2 (ต่อ)

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	นักวิชาการ										ความถี่
	แพรรดา สมองฝัน (2557)	ศศิตา เพลินจิต (2558)	กรรณิภา เรตมอนด์ (2559)	คณินิตย์ กิจวิธ (2560)	ไกรศร เจียมทอง (2561)	มณฑาทิพย์ นามนุ (2561)	วิวัฒน์กร ต่อชอน (25661)	บุญส่ง กรุงชาติ (2562)	ณัฐพงษ์ ปริษานนท์กุล (2563)	พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563)	
14. ทักษะในการเป็นนักคิด วิเคราะห์	√				√						2
15. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์					√	√		√			3
16. ทักษะความคิดสร้างสรรค์		√	√		√					√	4
17. ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์		√	√	√				√	√	√	6
18. ทักษะด้านการบริหาร	√					√				√	3
19. ทักษะด้านการปรับตัว		√									1
20. ทักษะด้านสังคม		√									1
21. ทักษะการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรม					√		√		√		3
22. ทักษะด้านการแก้ปัญหา								√			1

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวทาง และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จากนักวิชาการทั้งหมด 10 ท่าน ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่มีระดับความถี่ ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป ทั้งนี้เพื่อให้มีรายละเอียดในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skills)
2. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี (Technology Skills)
3. ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ (vision skills)
4. ทักษะด้านการเป็นผู้นำ (Leadership skills)

5. ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ (Leadership skills. Analytical thinking)

6. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creative skills Overall and individually)

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skill)

แพรวดาว สอนงพันธ์ (2557, หน้า 19-20) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ผู้บริหารสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน และสรุปได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็นเข้าใจง่าย สื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศในอาเซียนได้เป็นอย่างดี สามารถเจรจาต่อรอง โน้มน้าว และเกลี้ยกล่อม เพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงาน สามารถนำการประชุม นำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ รวมทั้งสามารถเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลงานไปสู่ ผู้ปกครอง ชุมชนองค์กรภายนอกได้ทันเวลา ต่อเนื่องและโดยวิธีการที่หลากหลาย และนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อเพิ่มช่องทางในการสื่อสาร เช่น Website, Line, Facebook เป็นต้น

กรรณิกา เรตมอนด์ (2559, หน้า 9-12) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการตีความ วิเคราะห์ แยกแยะเนื้อหาสาระของสื่อ และมีวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ผสมผสานกันระหว่างศิลปะการพูดกับการแสดงข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้เทคนิควิธีการผ่านสื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ โดยนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม

คณิงนิตย์ กิจวิธิ (2560, หน้า 7-8) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน สรุปได้ตรงประเด็น ชัดเจน มีความสามารถในด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี เจรจาต่อรอง โน้มน้าว เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์

ไกรศร เจียมทอง (2561, หน้า 9-10) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือเข้าใจง่าย ทั้งการพูดการเขียน สามารถสรุปประเด็นได้ชัดเจน ถูกต้องรัดกุม สามารถเจรจาต่อรอง นำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคล ระดับกลุ่ม และในที่สาธารณะ สื่อสารได้ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียนอื่น ๆ รวมทั้งสามารถเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอกด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลาย โดยอาศัยเทคโนโลยีในการสื่อสาร

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 16-17) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ข้อคิดเห็นแลกเปลี่ยน

อาจจะใช้วิธีการในการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้เป้าหมายในการร่วมกัน และมีปฏิริยาตอบสนองต่อกันจนทำให้เกิดความร่วมมือ มีความชัดเจนในการให้คำสั่งมอบหมายงาน สามารถเจรจาต่อรอง มีการโน้มน้าว และสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการให้คำแนะนำหรือข้อชี้แนะแก่บุคคลากรปฏิบัติตามได้ ยิ่งโดดเด่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

บุญส่ง กรุงชาติ (2562, หน้า 6-8) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยใช้วิจารณ์ญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ให้ข่าวสารที่ถูกต้อง และแนะนำแหล่งของข้อมูลข่าวสารให้กับผู้อื่นได้มีความสามารถในการเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ มีวิธีการสื่อสารที่หลากหลายในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน มีการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์เพื่อความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล (2563, หน้า 7-8) ได้ให้ความหมาย ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจการวางแผน การจัดการ การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน การอำนวยการ การประสานงาน การสื่อสารทางการพูด การเขียนที่มีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ การเข้าถึง การจัดการ การบูรณาการ การประเมินทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ให้มีประสิทธิผล เชิงปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น โดยรอบรู้ในการสร้างประสิทธิภาพ จังหวะเวลาที่เหมาะสมในการฟังการพูดในโอกาสต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ถ่ายทอด ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็น ได้ตรงประเด็น ชัดเจน น่าเชื่อถือเข้าใจง่าย โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้เป้าหมายในการร่วมกัน ในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารจากผู้ส่งสาร การเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชนและองค์กรภายนอกด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลาย โดยผ่านสื่อต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยมีการติดต่อและสร้างความร่วมมือกับผู้อื่นในการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

2. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี (Technology Skill)

แพรวดาว สมองผัน (2557, หน้า 19-20) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือเพื่อการตัดสินใจ นอกจากนี้ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลงานของสถานศึกษาไปสู่องค์กรภายนอก จัดให้มีเทคโนโลยีสำหรับผู้ปกครองเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียน การสอน เพื่อให้สามารถตรวจสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ของบุตรหลานได้ รวมทั้งใช้เครือข่ายเทคโนโลยีในการบริหารจัดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ หมวดยุคใหม่สามารถเรียกใช้งานได้ง่ายสะดวกรวดเร็วทุกที่ ทุกเวลา และใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์

กรรณิกา เรตมอนด์ (2559, หน้า 9-12) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 16-17) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้สร้างสรรค์งานให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำเสนอสื่อสาร ถ่ายทอดข้อมูล เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร มีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ ชุมชน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาองค์การให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

วัฒนกร ต่อซอน (2561, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง การมีความพร้อมที่จะแข่งขันในระดับโลกกับนานาประเทศในทุกรูปแบบ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ แม้จะมีความเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้นพร้อมทั้งชอบค้นหาสิ่งใหม่ๆ ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ เพื่อให้องค์กรก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้งโดยผู้บริหารจะต้องทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่

บุญส่ง กรุงชาติ (2562, หน้า 6-8) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำ หรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนำมาปรับใช้ในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการสั่งการที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีมีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากร

ทุกคนใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสามารถจัดทำสื่อ นำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์สถานศึกษาได้

ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล (2563, หน้า 7-8) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารจะต้องใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุน การใช้เทคโนโลยีให้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีเว็บไซต์ออนไลน์ เพื่อการจัดการศึกษา นอกจากนี้ จัดให้มีช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชน หรือเว็บไซต์ในการติดต่อสื่อสาร ปรับตัวให้ทันเทียมและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในบริบททางสังคมในทุกมิติรอบด้าน

สรุปได้ว่า ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการพูด อ่าน เขียน คิดนอกกรอบ มีการใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีความถูกต้อง และมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารนั้นสามารถใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลายแหล่งข้อมูล ที่น่าเชื่อถือ เพื่อการตัดสินใจได้อย่างคล่องแคล่ว โดยใช้เทคโนโลยีในการสร้างเครือข่ายชุมชน แห่งการเรียนรู้ออนไลน์ ที่สามารถเรียกใช้งานได้ง่าย สะดวก รวดเร็วทุกที่ ทุกเวลา ให้กับองค์การ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์การรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทักษะด้านวิสัยทัศน์

ศศิตา เพลินจิต (2558, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย ทักษะการมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้นำในทุกด้าน มุ่งความเชี่ยวชาญด้านทักษะและความรู้ ทางปัญญา เพื่อการพัฒนา และเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการสื่อสาร เปิดรับแง่มุมใหม่ ๆ ที่หลากหลาย เพื่อความก้าวหน้าในอนาคต มัลลดีมีเดียที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประสิทธิผล เชิงสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันและยอมรับข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถมองเห็นคุณค่าในความแตกต่างนั้น

กรรณิกา เรตมอนด์ (2559, หน้า 9-12) ได้ให้ความหมาย ทักษะการมีวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่แสดงออกถึง ความสามารถในการสร้างภาพอนาคตขององค์การได้อย่างชัดเจน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และนำมาวิเคราะห์สภาพการณ์ ขององค์การเพื่อกำหนดภาพในอนาคตที่พึงประสงค์และชัดเจนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

คณิงนิตย์ กิจวิธิ (2560, หน้า 7-8) ได้ให้ความหมาย ทักษะการมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ในการพัฒนาสถานศึกษา

ได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและเป้าหมาย ในการทำงานพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรมตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน บริหารงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ มีผลสำเร็จของงานบริหารสถานศึกษาเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี กระจายหน้าที่ความรับผิดชอบและการตัดสินใจร่วมกันกับบุคลากรอย่างเหมาะสม สนับสนุนให้บุคลากรได้ทำงานที่ท้าทายความสามารถ และมีการจัดระบบและวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานที่ดี

วัฒนกร ต่อซอน (2561, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย ทักษะการมีวิสัยทัศน์ หมายถึง การมีความสามารถมองเห็นเหตุการณ์ในอนาคต และคาดการณ์ได้อย่างแม่นยำ ด้วยสายตาที่กว้างไกล จากประสบการณ์ที่สะสมมา มองเห็นภาพรวมทั้งระบบ มีทัศนคติเชิงบวก ทำให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ในอนาคตได้ใกล้เคียงความเป็นจริง และสามารถตัดสินใจดำเนินการบริหารองค์กรให้เป็นในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมได้

บุญส่ง กรุงซาลี (2562, หน้า 6-8) ได้ให้ความหมาย ทักษะการมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำ หรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำนโยบาย จุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของงานที่ชัดเจนไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความต้องการทางด้านการศึกษาของชุมชน นำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และจัดทำแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษามีการลำดับความสำคัญในงานที่ปฏิบัติ มีระบบการตรวจสอบติดตามงาน กระตุ้นให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นใส่ใจในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ และแสดงความยินดียกย่องชมเชยผู้ที่ทำงานประสบผลสำเร็จในโอกาสต่าง ๆ

พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563, หน้า 124) ได้ให้ความหมาย ทักษะการมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารกำหนดภาพในอนาคตที่พึงประสงค์และชัดเจนให้บรรลุเป้าหมาย เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายใน วิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลสภาพการณ์ของโรงเรียนได้ และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมอภิปรายกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์กรเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

สรุปได้ว่า ทักษะด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และทิศทางในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรมตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา รับฟังความคิดเห็นจากทุกหน่วยงาน ทุกภาคส่วน

มีการบริหารงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ และผลสำเร็จของงานบริหารสถานศึกษาเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีมีประสิทธิภาพ

4. ทักษะด้านการเป็นผู้นำ

ศศิตา เพลินจิต (2558, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย ทักษะการเป็นผู้นำ หมายถึง ผู้ที่เป็นตัวแบบและเป็นผู้นำ โดยใช้ทักษะการแก้ปัญหา เพื่อนำพาองค์การไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสงค์เป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน สามารถกำหนดขอบข่ายของปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วย ความรับผิดชอบ

คณินิตย์ กิจวิธิ (2560, หน้า 7-8) ได้ให้ความหมาย ทักษะการเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ทุ่มเท กระตือรือร้นในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เชื่อมั่นในตนเองและกล้าตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้องอย่างมีเหตุผล มีจิตใจใฝ่บริการและรับใช้ประชาชนมีความมุ่งมั่นในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของครูและนักเรียน สนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถเต็มตามศักยภาพ

วัฒนกร ต่อชอน (25661, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย ทักษะการเป็นผู้นำ หมายถึง การมีศิลปะในการครองใจคน มีความรู้ ความสามารถ กระตือรือร้น กล้าตัดสินใจ ทำงานเป็นทีม เลือกคนให้ถูกกับงาน บริหารแบบมีส่วนร่วมมีระบบ ติดต่อสื่อสารชัดเจน เป็นนักประสานความเข้าใจของทุกฝ่าย สามารถบริหารความขัดแย้งระหว่างบุคคลและประสานประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับองค์กรได้

พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563, หน้า 124) ได้ให้ความหมาย ทักษะการเป็นผู้นำ หมายถึง

1. ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม
2. ผู้บริหารสามารถแยกแยะและตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์
3. ผู้บริหารพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ทักษะด้านการเป็นผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการมีภาวะของการเป็นผู้นำ เป็นต้นแบบที่มีความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี และแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เอาอารมณ์อยู่เหนือเหตุผล พิจารณาส่งที่เกิดขึ้นด้วยความรอบคอบ โดยยึดตามหลักความเป็นจริง มองถึงภาพรวมอย่างเข้าใจ และแก้ไขอุปสรรคไปที่ละขั้นตอนการยอมรับความสามารถของผู้ร่วมงาน เพื่อนำพาองค์การไปสู่ผลลัพธ์ที่ประสงค์ โดยสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และ

พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรเต็มตามศักยภาพ และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์

แพรวดาว สนองพันธ์ (2557, หน้า 19-20) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ หมายถึง ผู้บริหารสามารถมองภาพรวม ความสัมพันธ์ ผลกระทบส่วนต่าง ๆ ขององค์กรจากส่วนย่อยไปหาส่วนรวมได้อย่างชัดเจน มีความรอบรู้ในรอบด้านทั้งแนวนโยบาย การจัดการศึกษา ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกที่จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา สามารถกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ได้กว้างไกลชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาและสถานการณ์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งสามารถจัดองค์กรโครงสร้างหน้าที่ ภารกิจได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน และสามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่จะเกิดขึ้นบนพื้นฐานของความเป็นเหตุผลการได้อย่างน่าเชื่อถือ

คณิงนิตย์ กิจวิธิ (2560, หน้า 7-8) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ วิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถคิดสร้างสรรค์โดยไม่มีติดกับหลักการหรือข้อจำกัดเดิม และประยุกต์เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมและแก้ไขปัญหาอย่างได้ผล ก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาสถานศึกษา

มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 16-17) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ หมายถึง กระบวนการทางสมองในการประมวลผลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่แปลกใหม่เป็นแบบอย่าง และกระตุ้นให้บุคลากรได้ริเริ่มความคิดใหม่ มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดผลดีในการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

บุญส่ง กรุงชาลี (2562, หน้า 6-8) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความชำนาญ หรือความสามารถในการกระทำ หรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ในการวิเคราะห์นโยบายจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายงาน และระบบงานภายในสถานศึกษา ตลอดจนการนำไปสู่การปฏิบัติผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารนั้นสามารถกำหนดภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้ และสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษา

นำแนวคิดใหม่ ๆ มาปรับใช้กับการบริหารส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความชำนาญ และความสามารถในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนรวม มีความรอบรู้ในรอบด้านมองภาพรวม ความสัมพันธ์ ผลกระทบ ส่วนต่าง ๆ ด้วยวิธีการหลากหลาย ที่มีความสอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาและสถานการณ์ในการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง มีการคิดวิธีการที่แปลกใหม่ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ที่นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมที่มีการส่งเสริมความรู้ ความสามารถ ของครูและนักเรียน โดยมุ่งเน้นให้จัดการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษา นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

6. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์

ศศิตา เพลินจิต (2558, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้นำในทุกด้าน มุ่งความเชี่ยวชาญ ด้านทักษะและความรู้ทางปัญญา เพื่อการพัฒนาและเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการสื่อสาร เปิดรับแง่มุมใหม่ ๆ ที่หลากหลาย เพื่อความก้าวหน้าในอนาคต มัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประสิทธิผลเชิงสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันและยอมรับข้อแตกต่าง ทางวัฒนธรรม สามารถมองเห็นคุณค่าในความต่างต่างนั้น

กรรณิกา เรตมอนด์ (2559, หน้า 9-12) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่ โดยการนำความรู้ ประสบการณ์เดิม มาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลงานเป็นผลงานที่แปลกใหม่ สามารถวัดได้จาก องค์ประกอบที่เป็นตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ ความคิดริเริ่ม ความท้าทาย ความยืดหยุ่น และจินตนาการ โดยแต่ละตัวแปรสังเกตมีนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่แสดงออกถึงการคิดสิ่งแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น โดยการนำความรู้ ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงออก ไม่กลัวต่อความไม่แน่นอน พร้อมที่จะเผชิญเสี่ยงสภาพการณ์ต่าง ๆ และสร้างสรรค์ผลงานที่เกิดจากความคิดริเริ่มเป็นผลงานที่แปลกใหม่

2. ความท้าทาย (Challenge) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกถึงการมีแรงบันดาลใจความมุ่งมั่นความกล้าเสี่ยงในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ โดยไม่กลัวความผิดพลาด

และเปิดกว้าง ท้าทายในการทดลองในสิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการทำงานที่ยิ่งใหญ่และมีประสิทธิภาพ

3. ความยืดหยุ่น (Flexible) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่แสดงออกถึงการคิดหาคำตอบได้อย่างอิสระ เป็นการคิดนอกกรอบไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคย และเป็นการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ พร้อมการเปิดกว้างรับความคิดใหม่ ๆ ได้อย่างอิสระ

4. จินตนาการ (Imagination) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่แสดงออกถึงการมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขันในการทำงาน และมีสติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ไกรศร เจียมทอง (2561, หน้า 9-10) ได้ให้ความหมาย ทักษะความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสามารถคิดนอกกรอบคิดสร้างสรรค์คิดวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว วิเคราะห์สถานการณ์ หาสาเหตุของปัญหา รวมทั้งสามารถตีและแปลความหมายข้อมูลที่ซับซ้อน ประเมินความสำคัญขององค์ประกอบและเชื่อมโยงข้อมูลตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ

พรทิพย์ มงคลเสถียร (2563, หน้า 124) ได้ให้ความหมาย ทักษะความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง 1) ผู้บริหารสามารถคิดหาคำตอบอย่างอิสระไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ 2) ผู้บริหารมีความคิดเริ่มสร้างสรรค์ผลงานใหม่ 3) ผู้บริหารมีความสามารถในการปรับตัว และมีความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ เป็นผู้นำในทุกด้าน มีกระบวนการคิดที่มีความหลากหลาย มีการนำเสนอแนวคิดใหม่ โดยการนำความรู้ประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลงานเป็นผลงาน หรือนวัตกรรมที่แปลกใหม่ มีการวางแผนงาน การบริหาร วางเป้าหมาย ขอบข่ายงาน มีการปรับตัวและมีความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมไปถึงระบบงานภายในสถานศึกษา โดยการเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล มีวิจารณญาณ และการสร้างนวัตกรรมนำไปสู่การปฏิบัติ พัฒนางานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียนที่มีความสามารถสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

จากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาสังเคราะห์และจัดกลุ่มทักษะในแต่ละด้านจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ ความรู้ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารงานที่แสดงออกให้เห็นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skill) ทักษะ

ด้านการใช้เทคโนโลยี (Technology Skill) ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ (Vision skills) ทักษะด้านการเป็นผู้นำ (Leadership skills) ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ (Conceptual Skill) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creative skills Overall and individually) ซึ่งทักษะทั้ง 6 ประการ มีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับผู้บริหาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะของผู้บริหาร มีงานวิจัยในประเทศที่พอสรุปได้จากการศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

สุรกิจ กิณเรศ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีทัศนะของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ศศิตา เพลินจิต (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จากผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะชีวิต ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิต และรับผิดชอบต่อผู้อื่นได้ และด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ และการเป็นตัวของตัวเอง 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

พรทิพย์ พลประเสริฐ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

จากผลการศึกษาพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมาคือ ทักษะด้านการบริหาร เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมา ทักษะด้านการบริหาร เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมาคือ ทักษะด้านการสร้างทีมงาน เมื่อพิจารณาตามสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หัตดาว อันประณีต (2557) ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า ทักษะเกี่ยวกับทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะของผู้บริหารและครู ภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ 1) ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ 2) ด้านทักษะการสื่อสาร 3) ด้านทักษะการคิดนอกกรอบ 4) ด้านทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ และผลการเปรียบเทียบทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู

อาณัติ พิกุลแก้ว (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารที่ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จากการศึกษา พบว่า 1) รัชการการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของครู อำเภอวิหารแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครู อำเภอวิหารแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการสอนของครูโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับที่ตั้งของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

รชฎ หนวัฒนา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น

ของข้าราชการครูในโรงเรียนเขตปิงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะทางความรู้ความคิด ทักษะทางการศึกษา และการสอน ทักษะทางมนุษย์ ทักษะทางเทคนิค และทักษะทางความคิดรวบยอด 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนเขตปิงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า 1) ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเขตปิงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 2) ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเขตปิงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แพรวดา สมองฝัน (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 11 ทักษะ คือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษย์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านการศึกษา และการสอน ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านการบริหาร ทักษะด้านการวางแผน ทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะด้านการประเมินทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ และทักษะด้านการสร้างทีมงาน โดยทักษะที่มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุด และมีความเห็นสอดคล้องกันอันดับแรก คือ ทักษะด้านการสร้างทีมงานและมีแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ 1) ทักษะด้านเทคนิค คือ ผู้บริหารจะต้องศึกษาหาความรู้เรียนรู้เทคนิควิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา 2) ทักษะด้านมนุษย์ คือ ผู้บริหารควรยึดหลักพรหมวิหาร 4 มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส เข้ากับคนได้ง่าย 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด คือ ผู้บริหารควรศึกษาข้อมูลรอบด้าน และนำไปกำหนดนโยบายกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน คือ ผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองและเป็นผู้นำด้านวิชาการ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด คือ ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความรู้ประสบการณ์หลักและ ทฤษฎีต่าง ๆ มาช่วยในการวิเคราะห์และตัดสินใจ 6) ทักษะด้านการบริหาร คือ ผู้บริหาร ควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารและนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อปรับปรุงการทำงาน 7) ทักษะด้านการวางแผน คือ ผู้บริหารควรมีเทคนิคในการวางแผน 8) ทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารควรรู้เทคนิคการสื่อสาร การพูด

ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ 9) ทักษะด้าน การประเมิน คือ ผู้บริหารควรพัฒนาศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินในรูปแบบต่าง ๆ 10) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการบริหารจัดการ คือ ผู้บริหารจะต้องเปิดใจกว้าง ก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี 11) ทักษะด้านการสร้างทีมงาน คือ ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม

2. งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหาร มีงานวิจัยต่างประเทศที่พอสรุปได้จากการศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

Waston (2000, Online) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของผู้นำในภาคเอกชน ประเทศแคนาดา โดยใช้แบบสอบถามและการโทรศัพท์สัมภาษณ์จากผลการศึกษา พบว่า ผู้นำในภาคเอกชนรับรู้ถึงความสำคัญอย่างมากเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์ การมีวิสัยทัศน์การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการเรียนรู้ ภาษาการสนทนา การเจรจาต่อรอง ทักษะระหว่างบุคคลจริยธรรม ทักษะของการเป็นผู้ประกอบการ การแก้ปัญหา ความคิดริเริ่ม ความอดทน การใช้เทคโนโลยีและการตื่นตัวกับกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นความสามารถที่สำคัญของผู้นำ การปรับวิธีการลดขนาดกำลังคนในการทำงานและยอมรับในความหลากหลายของสังคมที่มีความสำคัญด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ผู้นำให้ความสำคัญในการที่จะผลักดันให้วิสัยทัศน์มีการนำไปปฏิบัติขยายแนวคิดสู่บริบทโลกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาเห็นความสำคัญของโปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำ ควรเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้นำที่มุ่งสอนอนาคตอย่างมีวิสัยทัศน์ในโลกาภิวัตน์และความสามารถในด้านอื่น ๆ เช่น การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เพื่อการก้าวเข้าสู่ภาวะผู้นำศตวรรษที่ 21

Kho (2001) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการภาวะผู้นำระดับโลกของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อประกอบการพิจารณาการลงทุนสร้างเทคนิคการพัฒนาภาวะผู้นำไปสู่การสร้างภาวะผู้นำที่มีความสามารถในเชิงแข่งขันระดับโลก การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากรณีโครงการพัฒนาผู้บริหารและผู้นำของ GAP (บริษัทขายปลีกข้ามชาติ) โดยมีกิจกรรมการพัฒนา คือ การมอบหมายให้ศึกษาดูงานต่างประเทศเป็นระยะเวลา 6 เดือน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านธุรกิจและนวัตกรรม พบว่า การมอบหมายให้ศึกษาดูงานต่างประเทศเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร นอกจากเป็นการพัฒนาศักยภาพและยังได้เรียนรู้วัฒนธรรม การปรับตัวความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน ความใฝ่รู้ ความคิดในเชิงบริบทโลก การเข้าใจในเชิงลึก ถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการศึกษา

ดูงานต่างประเทศ โดยจุดมุ่งเน้นของความเข้าใจและการประเมินกระบวนการการตั้งแต่วางแผน การคัดเลือกคนเข้าอบรม การสร้างทีมงาน การมอบหมาย การศึกษาดูงานต่างประเทศ การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงระบบและครอบคลุมพัฒนาอย่างมีกลยุทธ์ในมุมมองขององค์กรในระยะยาว

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษา สร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการกับการเปลี่ยนแปลง เน้นผลการปฏิบัติงาน การประสานงานนอกองค์กร ให้เกิดภาคีเครือข่าย เพื่อพัฒนาสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและคุณภาพที่ได้วางไว้

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ตามแนวคิดของนักวิชาการ จำนวน 10 ท่าน ได้แก่ Hoyle and Steffy (2005), แพรดาว สมองผัน (2557), ศศิตา เพลินจิต (2558), กรรณิกา เรตมอนด์ (2559), คณินันต์ย์ กิจวิสิ (2560), ไกรศร เจียมทอง (2561), มณฑาทิพย์ นามนุ (2561), วัฒนกร ต่อซอน (2561), บุญส่ง กรุงชาลี (2562) และณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล (2563) ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังภาพ

ตัวแปรต้น

1. ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น
 - 1.1 ปริญญาตรี
 - 1.2 สูงกว่าปริญญาตรี
2. ประสบการณ์ในการทำงาน
 - 2.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 2.2 5-10 ปี
 - 2.3 มากกว่า 11 ปีขึ้นไป
3. ขนาดของสถานศึกษา
 - 3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก
 - 3.2 โรงเรียนขนาดกลาง
 - 3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่
 - 3.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ตัวแปรตาม

- ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
1. ทักษะด้านการสื่อสาร
 2. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี
 3. ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์
 4. ทักษะด้านการเป็นผู้นำ
 5. ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์
 6. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 ผู้ศึกษา ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 มี 171 โรงเรียน จำนวน 1,330 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 ปีการศึกษา 2566 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จของ ทาโร ยามาเน่ ได้จำนวน 316 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้

- 2.1 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นหน่วยในการสุ่ม ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 มีทั้งหมด 8 อำเภอ จำนวนโรงเรียน 171 แห่ง โดยผู้วิจัยทำการสุ่มอำเภอมา 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองน่าน อำเภอบ้านหลวง อำเภอนาน้อย และอำเภอเวียงสา รวมเป็น 118 โรงเรียน

- 2.2 ทำการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียน แต่ละอำเภอเป็นหน่วยในการแบ่งกลุ่ม ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้การสุ่มโรงเรียน ร้อยละ 50 ของแต่ละขนาดโรงเรียน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 59 โรงเรียน แสดงดังตาราง 4

ตาราง 3 แสดงการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มตามขนาดของโรงเรียน

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่มโรงเรียน (โรงเรียน)
เมืองน่าน	เล็ก	27	13
	กลาง	3	1
	ใหญ่	3	1
	ใหญ่พิเศษ	2	1
บ้านหลวง	เล็ก	5	3
	กลาง	2	1
	ใหญ่	0	0
น่าน้อย	เล็ก	20	10
	กลาง	5	3
	ใหญ่	2	1
เวียงสา	เล็ก	40	20
	กลาง	7	4
	ใหญ่	2	1
รวม		118	59

ตาราง 4 แสดงกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 59 โรงเรียน

อำเภอ	ขนาด โรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากร
เมืองน่าน	เล็ก	โรงเรียนบ้านไชยสถาน	10
	เล็ก	โรงเรียนบ้านผาขวาง	5
	เล็ก	โรงเรียนบ้านถืมตอง	8
	เล็ก	โรงเรียนบ้านห้วยมอญ	13
	เล็ก	โรงเรียนบ้านเรือง	3
	เล็ก	โรงเรียนชุมชนบ้านดู่ใต้	6
	เล็ก	โรงเรียนบ้านน้ำครกใหม่	14
	เล็ก	โรงเรียนบ้านนาผา	4

ตาราง 4 (ต่อ)

อำเภอ	ขนาด โรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากร
เมืองน่าน	เล็ก	โรงเรียนบ้านชาวหลวง	8
	เล็ก	โรงเรียนห้วยละเบา	13
	เล็ก	โรงเรียนบ้านดอนเพ็อง	3
	เล็ก	โรงเรียนบ้านผาตูป	8
	เล็ก	โรงเรียนบ้านเชียงยืน	5
	กลาง	โรงเรียนบ้านน้ำยาว	14
	ใหญ่	โรงเรียนบ้านปางเป็ย	15
	ใหญ่พิเศษ	บ้านดอน (ศรีเสริมกสิกร)	63
บ้านหลวง	เล็ก	โรงเรียนบ้านฟ้า	14
	เล็ก	โรงเรียนชุมชนบ้านหลวง	8
	เล็ก	โรงเรียนบ้านดอนหลายทุ่ง	6
	กลาง	โรงเรียนบ้านวังยาว	11
น่าน้อย	เล็ก	โรงเรียนชุมชนบ้านนาหลวง	3
	เล็ก	โรงเรียนบ้านนาหลาย	4
	เล็ก	โรงเรียนบ้านหนองบัว	4
	เล็ก	โรงเรียนบ้านหนองห้า	5
	เล็ก	โรงเรียนบ้านนา	15
	เล็ก	โรงเรียนบ้านสถาน	4
	เล็ก	โรงเรียนบ้านนาไค้	13
	เล็ก	โรงเรียนบ้านหัวเมือง	4
	เล็ก	โรงเรียนบ้านน้ำหิน	3
	เล็ก	โรงเรียนบ้านเชียงของ	3
	กลาง	โรงเรียนบ้านใหม่	9
	กลาง	โรงเรียนบ้านเปา	12
	กลาง	โรงเรียนชุมชนบ้านอ้อย	13
	ใหญ่	โรงเรียนบ้านนาราบ	25

(จุลเกษตรศึกษาคาร)

ตาราง 4 (ต่อ)

อำเภอ	ขนาด โรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากร
เวียงสา	เล็ก	โรงเรียนบ้านครกคำ	5
	เล็ก	โรงเรียนบ้านทุ่งศรีทอง	5
	เล็ก	โรงเรียนบ้านปงสนุก	7
	เล็ก	โรงเรียนบ้านชมพู	5
	เล็ก	โรงเรียนนาเหลียงไชยราม	6
	เล็ก	โรงเรียนห้วยน้ำอุ่น	5
	เล็ก	โรงเรียนบ้านน้ำบัว	6
	เล็ก	โรงเรียนบ้านसानนาหนองใหม่	6
	เล็ก	โรงเรียนไตรธารวิทยา	11
	เล็ก	โรงเรียนบ้านสะเลียม	5
	เล็ก	โรงเรียนบ้านฮากฮาน	3
	เล็ก	โรงเรียนบ้านทุ่งศรีทอง	5
	เล็ก	โรงเรียนจอมจันทร์วิทยาจารย์	14
	เล็ก	โรงเรียนบ้านห้วยมื่นพรวน	4
	เล็ก	โรงเรียนบ้านจะเข้ภูหอม	7
	เล็ก	โรงเรียนหาดทรายทองวิทยา	3
	เล็ก	โรงเรียนบ้านนาโลย	3
	เล็ก	โรงเรียนบ้านป่าหุ่ง	2
	เล็ก	โรงเรียนศรีนาชื่น	2
	เล็ก	โรงเรียนบ้านสาสิก	3
	กลาง	โรงเรียนบ้านซึ่งงามมงคล	11
	กลาง	โรงเรียนชุมชนบ้านใหม่	12
	กลาง	โรงเรียนบ้านท่ามงคล	14
กลาง	โรงเรียนภูเต็งพัฒนา	11	
ใหญ่	โรงเรียนศรีเวียงสา	26	
รวม			529

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1, 2565

2.3 สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิในการแบ่งและสุ่มจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร

ตาราง 5 แสดงการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน ข้าราชการครู	กลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครู
เมืองน่าน	เล็ก	13	100	60
	กลาง	1	14	8
	ใหญ่	1	15	9
	ใหญ่พิเศษ	1	63	38
บ้านหลวง	เล็ก	3	28	17
	กลาง	1	11	7
น่าน้อย	เล็ก	10	58	35
	กลาง	3	34	20
	ใหญ่	1	25	15
เวียงสา	เล็ก	20	107	64
	กลาง	4	48	29
	ใหญ่	1	26	16
รวม		59	529	316

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่รวมถึงได้ศึกษาข้อคำถามจากรายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปเป็นแบบสอบถาม โดยให้ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์ จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้คำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale) มี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตาม ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามกรอบแนวคิดการวิจัย จากเอกสาร ตำรา และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดแนวทาง ในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 กำหนดนิยามศัพท์ตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.3 กำหนดกรอบแนวคิด เพื่อสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยอาศัยการศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง กับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

1.4 ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดและ วัตถุประสงค์ในการวิจัยเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวบรวมข้อคำถาม และปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์

1.5 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try out)

1.6 ดำเนินการส่งเครื่องมือให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้องและ ความเหมาะสมของภาษา

1.7 ส่งเครื่องมือวิจัยทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญ ทำการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และทำการวิเคราะห์เครื่องมือ

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
ได้แก่

2.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ

รองคณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนาคุณภาพนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา

2.1.2 ผอ.เจษฎาภรณ์ สอนทะ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเป่า

2.1.3 ผอ.หัตถชัย หล้าคำมูล

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังยาว

ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ โดยทำข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: index of item objective congruence) กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาข้อคำถามได้ ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจข้อคำถามนั้น วัดตรงสอดคล้องตามนิยามศัพท์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจข้อคำถามนั้น วัดตรงสอดคล้องตามนิยามศัพท์

ให้คะแนน -1 เมื่อไม่แน่ใจข้อคำถามนั้น วัดไม่ตรงไม่สอดคล้องตามนิยามศัพท์

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม โดยพิจารณาจากข้อคำถาม ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 ค่า IOC ที่ได้อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2.2 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้แก่ ข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอำเภอสันติสุข (โรงเรียนราษฎร์รัฐพัฒนา, โรงเรียนบ้านดอนโพธิ์วัลย์, โรงเรียนป่าแลวหลวง) อำเภอภูเพียง (โรงเรียนบ้านน้ำเกี๋ยน, โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย) อำเภอแม่จริม (โรงเรียนบ้านป่าสัก) แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability Coefficients) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นที่ได้ 0.97

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำนวน 316 คน มีขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่งแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 316 ฉบับ ได้รับคืนมา 316 ฉบับ เป็นร้อยละ 100 พร้อมแนบลิงค์ กับ คิวอาร์โค้ดของแบบสอบถามออนไลน์ ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 15 วัน

3. กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามออนไลน์ครบตามกำหนดเวลาที่นัดหมายไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาแปลงค่าแล้วทำการบันทึกในตารางบันทึกข้อมูล

2. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และหาร้อยละ จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

2.2 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 มาตรวจให้คะแนน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำผลที่ได้มาแปลความหมายรายข้อ รายด้านและความหมายในภาพรวม การแปลค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์ของช่วงคะแนน 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 120-127)

ค่าเฉลี่ย 4.51 ถึง 5.00 หมายถึง มีระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 ถึง 4.50 หมายถึง มีระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 ถึง 3.50 หมายถึง มีระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 ถึง 2.50 หมายถึง มีระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.50 หมายถึง มีระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบ
ด้วยค่าที (t-test) แบบ Independent ส่วนประสมการงานในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา
ใช้การทดสอบค่า F-test การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย โดยใช้สถิติในการศึกษา ดังนี้

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัย
นำแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
เพื่อประมวลผลและหาค่าสถิติ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การแจกแจงหาความถี่ และหาค่าร้อยละ จำแนกระดับการศึกษา
ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

1.2 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีลักษณะเป็น
แบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อและภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

2. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

2.1 ความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

- 2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย ประกอบด้วย
 - 3.1 การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent
 - 3.2 การทดสอบค่า F-test
 - 3.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน สามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิจัย จึงได้เสนอสัญลักษณ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

n แทน จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน สถิติ

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution

p-value แทน ค่าความน่าจะเป็นที่ใช้สถิติทดสอบรายค่า

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 สรุปเป็นรายด้านและภาพรวม จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานาน เขต 1 โดยจำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตาราง 6 แสดงข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
1.1 ปริญญาตรี	163	51.60
1.2 สูงกว่าปริญญาตรี	153	48.40
รวม	316	100.00
2. ประสบการณ์การทำงาน		
2.1 น้อยกว่า 5 ปี	88	27.80
2.2 5-10 ปี	108	34.20
2.3 11 ปีขึ้นไป	120	38.00
รวม	316	100.00
3. ขนาดของสถานศึกษา		
3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	176	55.70
3.2 โรงเรียนขนาดกลาง	64	20.30
3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่	40	12.70
3.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	36	11.30
รวม	316	100.00

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีมากที่สุด จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 51.60 ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 153 คน มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.40 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์

ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป จำนวน 120 คน มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมาผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20 และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 88 คน มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.80 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 176 คน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.70 รองลงมาโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 ลำดับต่อมาโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.70 และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 36 คน มีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 11.30

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

การวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 สรุปเป็นรายด้านและภาพรวม ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ผลการวิเคราะห์เป็นไป ตามตาราง 7-11

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในภาพรวม (n = 316)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล	ลำดับที่
	n = 316			
	\bar{X}	S.D.		
1. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.48	0.46	มาก	6
2. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี	4.53	0.49	มากที่สุด	5
3. ทักษะด้านวิสัยทัศน์	4.52	0.55	มากที่สุด	3
4. ทักษะด้านการเป็นผู้นำ	4.54	0.50	มากที่สุด	2
5. ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์	4.52	0.50	มากที่สุด	4
6. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์	4.61	0.49	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ยทั้ง 6 ด้าน	4.53	0.42	มากที่สุด	

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ทั้ง 6 ด้าน พบว่า โดยรวมมีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.42) และเพื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.42) รองลงมาทักษะด้านการเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.50) ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.55) และทักษะด้านการสื่อสารน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ในรายด้าน ทักษะด้านการสื่อสาร (n = 316)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล	ลำดับที่
	n = 316			
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารมีกระบวนการในการถ่ายทอด ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ได้เป็นอย่างดี	4.52	0.68	มากที่สุด	2
2. ผู้บริหารเปิดกว้างในการรับฟังความ คิดเห็นจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดผลดีใน การปฏิบัติงานของบุคลากร	4.53	.60	มากที่สุด	1
3. ผู้บริหารมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	4.45	0.59	มาก	4
4. ผู้บริหารสามารถติดต่อและสื่อสาร นำการประชุม นำเสนอในที่สาธารณะ ได้อย่างเป็นมืออาชีพ	4.45	0.64	มาก	3

ตาราง 8 (ต่อ)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล	ลำดับที่
	n = 316			
	\bar{X}	S.D.		
5. ผู้บริหารมีวิธีการสร้างความมุ่งมั่น สร้างความร่วมมือกับผู้อื่น บุคลากร และสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ	4.44	0.63	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.48	0.46	มาก	

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในรายด้าน ทักษะด้านการสื่อสาร มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.46) และเพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงานของบุคลากร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.60) รองลงมา ผู้บริหารมีกระบวนการในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.68) ลำดับต่อมา ผู้บริหารสามารถติดต่อและสื่อสารนำการประชุม นำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างเป็นมืออาชีพมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.64) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ และผู้บริหารมีวิธีการสร้างความมุ่งมั่น สร้างความร่วมมือกับผู้อื่น บุคลากร และสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในรายด้าน ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี (n = 316)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล	ลำดับที่
	n = 316			
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหาร สามารถพูด อ่าน เขียน คิดนอกกรอบได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้ เทคโนโลยีเข้ามา มีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์	4.58	0.60	มากที่สุด	2
2. ผู้บริหารสามารถใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว	4.41	0.68	มาก	5
3. ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายชุมชน แห่งการเรียนรู้ออนไลน์ในการปฏิบัติงาน	4.55	0.62	มากที่สุด	3
4. ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการ บริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ	4.52	0.60	มากที่สุด	4
5. ผู้บริหารมีกระบวนการนำเทคโนโลยีมาใช้ ในการพัฒนาบุคลากร และสถานศึกษาให้มี ความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ	4.60	0.57	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.53	0.49	มากที่สุด	

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในรายด้านทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.49) และเพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีกระบวนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาบุคลากร และสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.57) รองลงมา

ผู้บริหารสามารถพูด อ่าน เขียน คิดนอกกรอบได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามา มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.60) ลำดับต่อมา ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ในการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.57) และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในรายด้าน ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ (n = 316)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล	ลำดับที่
	n = 316			
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนด เป้าหมายของวิสัยทัศน์และทิศทาง การบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจน	4.54	0.65	มากที่สุด	2
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนด โครงสร้างการบริหารพัฒนาสถานศึกษา ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.54	0.61	มากที่สุด	3
3. ผู้บริหารมีการรับฟังความคิดเห็นจาก ทุกหน่วยงาน ทุกภาคส่วนที่เข้ามามี ส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน	4.46	0.69	มาก	5
4. ผู้บริหารสถานศึกษาปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ การบริหารงานให้ทันต่อเหตุการณ์และ การเปลี่ยนแปลง	4.51	0.62	มากที่สุด	4
5. ผู้บริหารมีความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์ อย่างสร้างสรรค์	4.57	0.62	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.52	0.55	มากที่สุด	

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในรายด้านทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.55) และเพื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์ อย่างสร้างสรรค์ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.62) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมายของวิสัยทัศน์และทิศทางการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจนมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.65) ลำดับต่อมา ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการบริหารพัฒนาสถานศึกษาชัดเจน เข้าใจง่าย มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.61) และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกหน่วยงาน ทุกภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในรายด้าน ทักษะด้านการเป็นผู้นำ (n = 316)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล	ลำดับที่
	n = 316			
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะของการเป็นผู้นำ มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี	4.52	0.63	มากที่สุด	4
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาสถานศึกษา และสามารถแก้ไขสถานการณ์ของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม	4.54	0.61	มากที่สุด	3

ตาราง 11 (ต่อ)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ n = 316		แปลผล	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
3. ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนเป็นที่ ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา	4.51	0.63	มากที่สุด	5
4. ผู้บริหารมีภาวะการเป็นผู้นำ กล้า ตัดสินใจ และพร้อมรับมือกับการ เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.57	0.66	มากที่สุด	1
5. ผู้บริหารมีความสามารถเกี่ยวกับการ บริหารงานและการพัฒนาสถานศึกษา	4.57	0.64	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย	4.54	0.50	มากที่สุด	

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในรายด้านทักษะด้านการเป็นผู้นำ มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.50) และเพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีภาวะการเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.64) รองลงมา ผู้บริหารมีความสามารถเกี่ยวกับการบริหารงานและการพัฒนาสถานศึกษามีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.61) ลำดับต่อมา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาสถานศึกษา และสามารถแก้ไขสถานการณ์ของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.61) และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษามีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ในรายด้านทักษะด้านเป็นนักคิดวิเคราะห์ (n = 316)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับการ		แปลผล	ลำดับที่
	ปฏิบัติ n = 316			
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญได้อย่างเป็นองค์รวม	4.47	0.70	มาก	5
2. ผู้บริหารมีการส่งเสริมความรู้ความสามารถของครูและนักเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ	4.54	0.63	มากที่สุด	3
3. ผู้บริหารมีการบริหารจัดการทรัพยากรในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.59	0.58	มากที่สุด	1
4. ผู้บริหารมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ	4.47	0.71	มาก	4
5. ผู้บริหารสามารถประยุกต์และบริหารจัดการตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.55	0.68	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย	4.52	0.50	มากที่สุด	

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ในรายด้านทักษะด้านเป็นนักคิดวิเคราะห์ มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.50) และเพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีการบริหารจัดการทรัพยากรในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ คิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.58) รองลงมาผู้บริหารสามารถประยุกต์และบริหารจัดการตาม

สถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.68) ลำดับต่อมา ผู้บริหารมีการส่งเสริมความรู้ ความสามารถของครูและนักเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.63) และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ในรายด้าน ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (n = 316)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล	ลำดับที่
	n = 316			
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารมีกระบวนการในการนำเสนอแนวคิดใหม่ ในการวางแผนงานการบริหารอย่างชัดเจน	4.62	0.65	มากที่สุด	3
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ ในการบริหารงานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง วางแผนพัฒนาวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย	4.64	0.60	มากที่สุด	2
3. ผู้บริหารวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล มีวิจารณญาณ และการสร้างนวัตกรรมนำไปสู่การปฏิบัติ	4.66	0.56	มากที่สุด	1
4. ผู้บริหารสามารถคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์	4.56	0.66	มากที่สุด	5
5. พัฒนางานในสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	4.57	0.68	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย	4.61	0.49	มากที่สุด	

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ในรายด้าน ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.49) และเพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล มีวิจรณ์ญาณ และการสร้างนวัตกรรมนำไปสู่การปฏิบัติ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.56) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ ในการบริหารงานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง วางแผนพัฒนาวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.56) ลำดับต่อมา ผู้บริหารมีกระบวนการในการนำเสนอแนวคิดใหม่ ในการวางแผนงานการบริหาร อย่างชัดเจนมีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.65) และส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ผลการเปรียบเทียบเป็นไปตาม ตาราง 14-20

ตาราง 14 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ด้าน	ระดับ	\bar{X}	S.D.	n	t	df	sig
1. ทักษะด้านการสื่อสาร	ปริญญาตรี	4.58	0.45	163	4.12	314	0.27
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.37	0.45	153			
2. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี	ปริญญาตรี	4.64	0.44	163	4.10	314	0.66
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.42	0.52	153			

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้าน	ระดับ	\bar{X}	S.D.	n	t	df	sig
3. ทักษะด้านการมี วิสัยทัศน์	ปริญญาตรี	4.62	0.53	163	3.23	314	0.46
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.42	0.55	153			
4. ทักษะด้าน การเป็นผู้นำ	ปริญญาตรี	4.68	0.45	163	5.05	314	0.52
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.40	0.51	153			
5. ทักษะด้านการ เป็นนักคิดวิเคราะห์	ปริญญาตรี	4.65	0.46	163	4.70	314	0.22
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.39	0.51	153			
6. ทักษะด้าน ความคิดสร้างสรรค์	ปริญญาตรี	4.71	0.46	163	4.00	314	0.45
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.50	0.50	153			
รวม	ปริญญาตรี	4.64	0.03	163	5.05	314	0.30
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.42	0.03	153			

จากตาราง 14 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการใช้การทดสอบค่า t-test พบว่า ระดับ การศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 แสดงเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานการทดสอบค่า F-test (One-way ANOVA)

ด้าน	ประสบการณ์ การทำงาน	n	\bar{X}	S.D.	F	sig
1. ทักษะด้านการ สื่อสาร	น้อยกว่า 5 ปี	88	4.48	0.44	0.03	0.97
	5-10 ปี	108	4.47	0.44		
	11 ปีขึ้นไป	120	4.48	0.50		

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้าน	ประสบการณ์ การทำงาน	n	\bar{X}	S.D.	F	sig
2. ทักษะด้าน การใช้เทคโนโลยี	น้อยกว่า 5 ปี	88	4.48	0.47	0.66	0.52
	5-10 ปี	108	4.56	0.45		
	11 ปีขึ้นไป	120	4.53	0.54		
3. ทักษะด้าน การมีวิสัยทัศน์	น้อยกว่า 5 ปี	88	4.47	0.53	0.58	0.56
	5-10 ปี	108	4.55	0.49		
	11 ปีขึ้นไป	120	4.54	0.61		
4. ทักษะด้าน การเป็นผู้นำ	น้อยกว่า 5 ปี	88	4.49	0.51	0.76	0.47
	5-10 ปี	108	4.54	0.50		
	11 ปีขึ้นไป	120	4.58	0.50		
5. ทักษะด้านการ เป็นนักคิดวิเคราะห์	น้อยกว่า 5 ปี	88	4.46	0.52	0.91	0.40
	5-10 ปี	108	4.55	0.49		
	11 ปีขึ้นไป	120	4.54	0.50		
6. ทักษะด้าน ความคิดสร้างสรรค์	น้อยกว่า 5 ปี	88	4.55	0.51	0.67	0.51
	5-10 ปี	108	4.64	0.46		
	11 ปีขึ้นไป	120	4.62	0.51		
รวม	น้อยกว่า 5 ปี	88	4.49	0.41	0.67	0.51
	5-10 ปี	108	4.55	0.38		
	11 ปีขึ้นไป	120	4.55	0.45		

จากตาราง 15 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การทดสอบค่า F-test (One-way ANOVA) พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันมีภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 แสดงเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบค่า F-test

ด้าน	ประสบการณ์การทำงาน	n	\bar{X}	S.D.	F	sig
1. ทักษะด้านการสื่อสาร	โรงเรียนขนาดเล็ก	176	4.50	0.50	6.11*	0.00
	โรงเรียนขนาดกลาง	64	4.64	0.46		
	โรงเรียนขนาดใหญ่	40	4.49	0.44		
	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	36	4.28	0.30		
2. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี	โรงเรียนขนาดเล็ก	176	4.56	0.55	5.03*	0.00
	โรงเรียนขนาดกลาง	64	4.65	0.38		
	โรงเรียนขนาดใหญ่	40	4.56	0.42		
	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	36	4.31	0.42		
3. ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์	โรงเรียนขนาดเล็ก	176	4.52	0.58	2.44	0.06
	โรงเรียนขนาดกลาง	64	4.66	0.42		
	โรงเรียนขนาดใหญ่	40	4.56	0.51		
	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	36	4.37	0.59		
4. ทักษะด้านการเป็นผู้นำ	โรงเรียนขนาดเล็ก	176	4.55	0.53	2.19	0.08
	โรงเรียนขนาดกลาง	64	4.65	0.45		
	โรงเรียนขนาดใหญ่	40	4.61	0.41		
	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	36	4.37	0.44		
5. ทักษะด้านกรเป็นนักคิดวิเคราะห์	โรงเรียนขนาดเล็ก	176	4.54	0.53	1.95	0.12
	โรงเรียนขนาดกลาง	64	4.61	0.46		
	โรงเรียนขนาดใหญ่	40	4.57	0.46		
	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	36	4.37	0.47		

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้าน	ประสบการณ์การทำงาน	n	\bar{X}	S.D.	F	sig
6. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์	โรงเรียนขนาดเล็ก	176	4.65	0.52	5.18*	0.02
	โรงเรียนขนาดกลาง	64	4.73	0.41		
	โรงเรียนขนาดใหญ่	40	4.61	0.45		
	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	36	4.35	0.29		
รวม	โรงเรียนขนาดเล็ก	176	4.56	0.47	4.99*	0.00
	โรงเรียนขนาดกลาง	64	4.66	0.36		
	โรงเรียนขนาดใหญ่	40	4.57	0.38		
	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	36	4.86	4.35		

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบค่า F-test (One-way ANOVA) พบว่า ขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะด้านการสื่อสาร และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี และทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ และทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี และทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ในด้านที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ่

ตาราง 17 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทักษะด้าน การสื่อสาร

ขนาดสถานศึกษา	ผลต่างของค่าเฉลี่ย ทักษะด้านการสื่อสาร			
	โรงเรียน ขนาดเล็ก	โรงเรียน ขนาดกลาง	โรงเรียน ขนาดใหญ่	โรงเรียน ขนาดใหญ่ พิเศษ
\bar{X}	4.50	4.64	4.49	4.28
โรงเรียนขนาดเล็ก	4.50	-0.07	-0.21*	-0.24*
โรงเรียนขนาดกลาง	4.64		-0.28*	-0.32*
โรงเรียนขนาดใหญ่	4.49			-0.04
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	4.28			

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 17 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทักษะด้านการสื่อสาร พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกัน และโรงเรียนขนาดกลาง กับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีทักษะ การบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทักษะด้าน การใช้เทคโนโลยี

ขนาดสถานศึกษา	ผลต่างของค่าเฉลี่ย ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี				
	โรงเรียนขนาดเล็ก	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดใหญ่	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	
	\bar{X}	4.56	4.65	4.56	4.31
โรงเรียนขนาดเล็ก	4.56		-0.08	-1.65	-0.26*
โรงเรียนขนาดกลาง	4.65			-0.25*	-0.34*
โรงเรียนขนาดใหญ่	4.56				-0.09
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	4.31				

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 18 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกัน และโรงเรียนขนาดกลาง กับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทักษะด้าน ความคิดสร้างสรรค์

ขนาดสถานศึกษา	ผลต่างของค่าเฉลี่ย ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์				
	โรงเรียนขนาดเล็ก	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดใหญ่	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	
	\bar{X}	4.65	4.73	4.61	4.35
โรงเรียนขนาดเล็ก	4.65		-0.02	-0.19*	-0.29*
โรงเรียนขนาดกลาง	4.73			-0.21*	-0.31*
โรงเรียนขนาดใหญ่	4.61				-0.10
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	4.35				

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 19 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกัน และโรงเรียนขนาดกลาง กับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวม

ขนาดสถานศึกษา	ผลต่างของค่าเฉลี่ย โดยรวม			
	โรงเรียนขนาดเล็ก	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดใหญ่	โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ
\bar{X}	4.56	4.66	4.57	4.86
โรงเรียนขนาดเล็ก	4.56	-0.06	-0.14*	-0.22*
โรงเรียนขนาดกลาง	4.66		-0.21*	-0.28*
โรงเรียนขนาดใหญ่	4.57			-0.08
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	4.86			

หมายเหตุ: *ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 20 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวม พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกัน และโรงเรียนขนาดกลาง กับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ การวิจัยเรื่องทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของคุณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของคุณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 สรุปผล การศึกษา ดังนี้

1. ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของคุณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1

1.1 ทักษะด้านการสื่อสาร มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจาก ทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงานของบุคลากร รองลงมา คือ ผู้บริหารมี กระบวนการในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี ลำดับต่อมา ผู้บริหารสามารถติดต่อและสื่อสาร นำการประชุม นำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างเป็นมืออาชีพ และผู้บริหารมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด ได้แก่ผู้บริหารมีวิธีการสร้างความมุ่งมั่น สร้างความร่วมมือกับผู้อื่น บุคลากร และสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

1.2 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีกระบวนการนำเทคโนโลยีมาใช้ ในการพัฒนาบุคลากร และสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถพูด อ่าน เขียน คิดนอกกรอบได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามา มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ ลำดับต่อมา ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่าย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีมาใช้

ในการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว

1.3 ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์อย่างสร้างสรรค์ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมายของวิสัยทัศน์และทิศทางการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจน ลำดับต่อมา ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการบริหารพัฒนาสถานศึกษาชัดเจน เข้าใจง่าย และผู้บริหารสถานศึกษาปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารงานให้ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกหน่วยงาน ทุกภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

1.4 ทักษะด้านการเป็นผู้นำ มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีภาวะการเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความสามารถเกี่ยวกับการบริหารงานและการพัฒนาสถานศึกษา ลำดับต่อมา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาสถานศึกษา และสามารถแก้ไขสถานการณ์ของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม และผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะของการเป็นผู้นำ มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา

1.5 ทักษะด้านเป็นนักคิดวิเคราะห์ มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการบริหารจัดการทรัพยากรในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถประยุกต์และบริหารจัดการตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลำดับต่อมา ผู้บริหารมีการส่งเสริมความรู้ความสามารถของครูและนักเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ และผู้บริหารมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม

1.6 ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล มีวิจารณญาณ และการสร้างนวัตกรรมนำไปสู่การปฏิบัติ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ ในการบริหารงานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง วางแผนพัฒนาวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ลำดับต่อมา ผู้บริหารมีกระบวนการในการนำเสนอแนวคิดใหม่ ในการวางแผนงานการบริหารอย่างชัดเจน และพัฒนางานในสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์

2. การเปรียบเทียบทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

2.1 ทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาในภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.3 ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทักษะการบริหาร เป็นสิ่งสำคัญอย่างมากสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ซึ่งคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคล เพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องมีทักษะในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การมีทักษะ คุณลักษณะที่จำเป็น ในการบริหารงาน การวางแผน เป้าหมาย และทิศทางในการขับเคลื่อนสถานศึกษา ให้มีแนวทางในการดำเนินงานที่สร้างสรรค์ โดยอาศัยเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ความสามารถในการสื่อสาร การบริหารงาน การบริหารคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา ใจดี (2562) ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ และทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1.1 ทักษะด้านการสื่อสาร พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ที่ผู้บริหารมีวิธีการในการสื่อสารตามความเหมาะสม มีเทคนิค กระบวนการในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ประสบการณ์ ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสามารถนำการประชุมเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ เจริญต่อตรง โนม่น้าวเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรดาว สนองพันธ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ด้านทักษะในการสื่อสารโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และยังไปสอดคล้องกับ ไกรศร เจียมทอง (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ทักษะด้านการสื่อสารของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 มองเห็นความสำคัญของการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน

ผ่านเว็บไซต์ ผ่านแอปพลิเคชัน ที่สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาปรับประยุกต์ใช้ให้ทันยุคสถานการณ์ เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

1.3 ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการกำหนดทิศทางการบริหารที่ชัดเจน ที่มีความสอดคล้องกับนโยบายที่เด่นชัด และสามารถนำพาพัฒนาสถานศึกษาในการนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิโรจน์ เสียงไพเราะ (2546) ศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลราชบุรีทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับดีมาก

1.4 ทักษะด้านการเป็นผู้นำ พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการมีเป็นผู้นำ ต้นแบบที่มีความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบเป็นแบบอย่างที่ดี และแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิตา เพลินจิต (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมากทุกด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านภาวะผู้นำ

1.5 ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์ พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความชำนาญ และความสามารถในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการคิดวิธีการที่แปลกใหม่ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ที่นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมที่มีการส่งเสริมความรู้ให้กับครูและนักเรียน ได้เป็นอย่างดี

1.6 ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีกระบวนการคิดที่มีความหลากหลาย การนำเสนอแนวคิดใหม่ โดยการนำความรู้

ประสบการณ์เดิม มาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลงานเป็นผลงาน หรือนวัตกรรมที่แปลกใหม่ มีการวางแผนงาน การบริหาร วางเป้าหมาย ขอบข่ายงาน มีการปรับตัวและมีความยืดหยุ่น ต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21

2. การเปรียบเทียบทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของคุณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

2.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของคุณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของคุณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้บริหารมีเทคนิคในการคิดเชิงกลยุทธ์ วางแผนกำหนดนโยบาย และทิศทางของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน รวมทั้งเทคนิควิธีการในการบริหารจัดการในระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา จึงไม่เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดารัตน์ เหมาะสมาน (2561) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของคุณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้บริหารมีกลยุทธ์ วางแผนและกำหนดนโยบายและทิศทางของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน มีเทคนิคในการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา ประสมนาค (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตเสรีไทย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบ

ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตเสรีไทย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สุภาณี กิมแก้ว (2553) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ตามความคิดเห็น ของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 จำแนกระดับ ขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีโครงสร้างการบริหารงานและการแบ่งสายงานออกเป็น กลุ่มสาระวิชาที่ชัดเจน การมอบหมายเป็นไปตามลำดับชั้น ทำให้ครูผู้สอนไม่ค่อยได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับบริหาร สถานศึกษามากนัก ในขณะที่สถานศึกษาขนาดเล็ก มีครูและบุคลากรทางการศึกษาน้อย ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถควบคุมดูแลบัญชาโดยตรง ส่งผลให้การเข้าถึงผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นไปได้โดยง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภา พรเสนาะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการ บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษตราด จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ งานวิจัยของ สุดารัตน์ เหมาะสมาน (2561) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ทักษะด้านการสื่อสาร จากผลการวิจัยพบว่า การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้บริหารมีวิธีการสร้างความมุ่งมั่น สร้างความร่วมมือกับผู้อื่น บุคลากร และสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้น ควรส่งเสริมสนับสนุนทักษะการบริหารด้านเทคนิควิธี โดยผู้บริหารมีการนิเทศงานให้กับครู มีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถ เปิดใจยอมรับฟังเหตุผลอย่างเหมาะสมและยุติธรรม

2. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี จากผลการวิจัยพบว่า การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้บริหารสามารถใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ควรสนับสนุนการจัดอบรมการใช้เครื่องมือ การใช้แอปพลิเคชันที่มีความหลากหลายทันสมัย ก้าวทันเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล มาใช้ในการจัดการบริหารสถานศึกษา

3. ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ จากผลการวิจัย พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้บริหารมีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกหน่วยงาน ทุกภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ควรส่งเสริมความต้องการทางการศึกษาของชุมชนและมีการสำรวจความต้องการของชุมชน และเปิดโอกาสให้หน่วยงาน ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ แนวทางในการพัฒนาการศึกษาและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

4. ทักษะด้านการเป็นผู้นำ พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษา ยึดหลักการบริหารธรรมมาภิบาล เปิดใจกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย โดยไม่ใช้อารมณ์เป็นตัวตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา และไม่มีอคติลำเอียงในการทำงาน

5. ทักษะด้านเป็นนักคิดวิเคราะห์ พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ ได้อย่างเป็นองค์รวม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผน

ที่ชัดเจน ศึกษาบริบทของสถานศึกษา มีการ SWOT สถานศึกษา และหาแนวทางร่วมกัน ในการวางแผน เพื่อการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ผู้บริหารสามารถ คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาคควรพัฒนาและศึกษาสร้างความเข้าใจตรงกัน หาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ที่มีความหลากหลาย จากการฝึกปฏิบัติ การศึกษาเพิ่มเติมและการฝึกอบรม เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบ เทคนิค กลยุทธ์วิธี การพัฒนาทักษะการบริหารผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
2. ควรศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิกา ประสมนาถ. (2554). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สหวิทยาเขตเสรีไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 110(3), 3-10.
- กรรณิกา เรตมอนด์. (2559). **ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** ดุษฎีนิพนธ์ ศษ.ด., มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย,
นครปฐม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.**
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัลยากร หอมเพชร. (2552). **ทักษะการบริหารกับผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน
ผู้นำการเปลี่ยนแปลง.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- กาญจนภา กลิน์ลออ. (2551). **แนวทางการเสริมสร้างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
เทศบาลนครปฐม.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ไกรศร เจียมทอง. (2561). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- คณินันต์ กิจวิธิ. (2560). **การศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.**
วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- จรัส เลิศจามีกร. (2554). **กิจกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้
ในการปฏิบัติของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา.**
วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). **การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ:
วี.พริ้นท์.
- จันทร์เพ็ญ ธนะฤกษ์. (2555). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามความคิดเห็น
ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี,

กาญจนบุรี.

จำลอง นักรู้. (2555). **เส้นทางสู่นักบริหารการศึกษามีอาชีพ**. สืบค้นเมื่อ

13 พฤษภาคม 2565, จาก <http://www.moe.go.th/wijai/road%20map.htm>

เจริญ ไวรวัจนกุล. (2545). **บริหารการศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2551). **ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก**.

กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

ณัฐชยาน์ โพธิ์ชาธาร. (2553). **การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์. วิทยานิพนธ์

ศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.

ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล. (2563). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21**

ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ ศ.ม., มหาวิทยาลัย

ราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

ดำเนิน เพียรคำ. (2561). **แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา**

ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต

1. รายงานการศึกษาค้นคว้า นบส.ศธ., สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์

และบุคลากรทางการศึกษา, กรุงเทพฯ.

ทองพันชั่ง พงษ์วารินทร์. (2552). **10 ความสามารถหลักเพื่อก้าวสู่สุดยอดหัวหน้างาน**.

กรุงเทพฯ: Think Beyond.

หัตตดาว อันประนิตย์. (2557). **การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของ**

ผู้บริหารและ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4.

วิทยานิพนธ์ ศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.

ธีระ รุณเจริญ, (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ:

ข้าวฟ่าง.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. นนทบุรี: ตีรณสาร.

นิรภัย จันทร์สวัสดิ์. (2556). **คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณนักบริหารกับ**

การกำกับดูแลที่ดี. กรุงเทพฯ: สุตรไฟศาล.

บรรจบ บุญจันทร์. (2556). **การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ**. มหาสารคาม:

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

บัญชา อึ้งสกุล. (2545). ประสิทธิภาพของผู้บริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา.

วารสารวิชาการ, 5(3), 22.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญช่วย ศิริเกษ. (2540). พฤติกรรมองค์การในการบริหารการศึกษา. เลข:

โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏเลย.

บุญส่ง กรุงชาลี. (2561). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3.

วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.

ปราณี ริวทอง. (2550). ความพึงพอใจของครูที่มีต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2.

วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ลพบุรี.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

พรทิพย์ พลประเสริฐ. (2559). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2.

ใน รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ
ครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยนครพนม. หน้า 1258-1264.

พรทิพย์ มงคลเสถียร. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21

ของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์,
อุตรดิตถ์.

พิมพ์กา ธรรมสิทธิ. (2554). หลักการบริหารการศึกษา. อุตรดิตถ์:

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

เพ็ญพิชญา ภาไอลัง. (2554). การรับรู้ในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการ

สถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.

แพรวดาว สมองผัน. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์

ศษ.ม., มหามหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- รชฎ ทนวัฒนา. (2560). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ปทุมธานี.
- ลัคนา ใจดี. (2562). ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. ใน การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11. หน้า 1265-1272.
- วัฒนากร ตอชอน. (2561). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่สะท้อนต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิโรจน์ เสียงไพเราะ. (2546). วิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินงานของผู้อำนวยการโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. การค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- ศศิทิพ ทิพโม. (2552). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองสังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ลพบุรี.
- สมพร แพร่ม้วน. (2551) คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ซึ่งประจักษ์ของผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ลพบุรี.
- สมหมาย อ่ำดอนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 7(1), 1-7.
- สรารุช แซ่มช้อย. (2563). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 11(2), 48-61.

สัมพันธ์ ธรณินัย. (2553). **ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แอล.ที.เพรส.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. (2565). **ข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร**. น่าน: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **จุดประกายการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สุดารัตน์ เหมาะสมาน. (2561). **การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2554). **หลักการบริหารและทฤษฎีการบริหารการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2555). **ภาวะผู้นำของนักบริหารศึกษามีอาชีพ**. สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2565, จาก <http://www.supatta.haysamy.com/leaoler-pro.html>

สุภาณี กิมแก้ว. (2553). **การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดระยอง เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

สุรภิจิ กิณเรศ. (2554). **ทักษะการบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามทัศนะของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ วท.บ., มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

สุรียา ทองยัง. (2558). **ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2550). **ประมวลสาระชุดทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 5 = Theory and Practice in Education Administration** (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมธิราช.

เสาวภา พรเสนาะ. (2556). **การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

- อนันท์ งามสะอาด. (2552). **ทักษะชีวิต**. กรุงเทพฯ: สุรินทร์รุ่งธนเกียรติออฟเซ็ท.
- อภิษิตา มะกรศรี. (2553). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูใน
อำเภอเมืองสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททการ เขต
1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.**
- อาณัติ พิกุลแก้ว. (2556). **ทักษะการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานตามทัศนะของครู อำเภอวิหารแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามุททการเขต 2. งานนิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.**
- Bass, B. M. (1997). Does the Transactional–Transformational Leadership Paradigm Transcend Organizational and National Boundaries. **American Psychologist**, 52(2), 15.
- Bellanca, J., and Brandt, R. (2011). **21st century skills: Rethinking how students learn.** Indiana: Solution Tree Press.
- Bradford, D. L. and Cohen, A. R. (1984). The post heroic leader. **Training & Development Journal**, 38(1), 40–49.
- Calwell, B. (2000). **A Blueprint of Successful Leadership in an Era of Globalization Learning.** United Kingdom: Taylor & Francis.
- Conger, J. A. (1989). **The Charismatic Leader: Behind the Mystique of Exceptional Leadership.** San Francisco: Jossey–Bass.
- Drake, T. L., and Roe, W. H. (1986). **The principal ship (3rded).** New York: Macmillan.
- Fester, J., and Kettl, D. (1991). **The Politics of the Administrative Process.** New Jersey: Chatham House Publisher.
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., and Donnelly J. H. (1994). **Organizations Structure, Process, Behavior.** Texas: Business Publications.
- Gorton, R. A. (1983). **School leadership and administration: Important concepts.** New York: McGraw–Hill.
- Greene, J. C. (1992). A Study of Principals' Perception of their Involvement in Decision Making Processes: It's on Their Joy Performance. **Dissertation Abstracts International**, 79(1), 35.
- Haimann, T., Scott, W. G., and Connor, P. E. (1982). **Management.** New York: Houghton Mifflin.

- Hersey, P., and Blanchard, K. H. (1993). **Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources**. New Jersey: Prentice–Hall.
- Hoy, W. K. and Miskel, C. G. (2001). **Education and Administration Theory, Research and Practice**. New York: McGraw Hill.
- Hoyle, E., and Steffy, B. E. (2005). **Skills for Successful 21st Century School Leaders**. Virginia: American Association of School Administrators.
- Katz, R. L. (1955). **Organizational effectiveness a behavioral view**. California: Goodyear Publishing.
- Kho, E. C. (2001). An Evaluation Study of the Effectiveness of a United States–based Global Leadership Development Program. **Dissertation Abstracts International Section A: Humanities and Social Sciences**, 62(3–A), 1120.
- Knezevich, S. J. (1984). **Administration of Public Education** (4th ed.). New York: Harper and Row.
- Watson, S. H. (2000). **Leadership Requirements in the 21st Century: The perceptions of Canadian Private Sector Leaders**. Retrieved February 18, 2022, from <http://sunzil.lib.hku.hk/ER/detail/hkul/3756850>
- Yang, P. (2011). **A Literature Review of the skills Required by 21st Century school Administrators**. Canada: Athabasca University.
- Yukl, G. (2001). **Leadership in Organization** (5th ed.). New Jersey: Prentice–Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ
รองคณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนาคุณภาพนิสิต
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
2. พอ.เจษฎาภรณ์ สอนทะ
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเป่า
3. พอ.หัตถชัย หล้าคำมูล
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังยาว

ภาคผนวก ข คำถามในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองน่าน เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของ ข้าราชการครู
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองน่าน
เขต 1 ปีการศึกษา 2566 เขตอำเภอเมืองน่าน อำเภอบ้านหลวง อำเภอนาน้อย และอำเภอ
เวียงสา เกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองน่าน เขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (Check List) มุ่งสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนก
ตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามตามเกณฑ์ทฤษฎีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21
ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ
น่าน เขต 1

2. ในการตอบแบบสอบถาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาตอบ
แบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงกับความเป็นจริง เพื่อผลการวิจัยที่มีคุณค่าและสามารถ
นำไปใช้ประโยชน์ได้

3. คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่และองค์กรของท่านแต่
อย่างใด

4. เมื่อท่านได้ตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อแล้ว ขอความกรุณาท่านได้
ส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มุ่งสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับ ตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. การศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ทำงาน

น้อยกว่า 5 ปี

5-10 ปี

มากกว่า 11 ปี

4. ขนาดสถานศึกษา

โรงเรียนขนาดเล็ก (โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1-120 คน)

โรงเรียนขนาดกลาง (โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121-300 คน)

โรงเรียนขนาดใหญ่ (โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 301-1,499 คน)

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1,500 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามตามเกณฑ์ทฤษฎีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของท่าน เกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ทักษะด้านการสื่อสาร						
1.	ผู้บริหารมีกระบวนการในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ได้เป็นอย่างดี					
2.	ผู้บริหารเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงานของบุคลากร					
3.	ผู้บริหารมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน					
4.	ผู้บริหารสามารถติดต่อและสื่อสาร นำการประชุม นำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างเป็นมืออาชีพ					
5.	ผู้บริหารมีวิธีการสร้างความมุ่งมั่น สร้างความร่วมมือกับผู้อื่น บุคลากร และสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ					

ข้อ	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี						
6	ผู้บริหารสามารถพูด อ่าน เขียน คิดนอกกรอบได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์					
7	ผู้บริหารสามารถใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว					
8	ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ในการปฏิบัติงาน					
9	ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ					
10	ผู้บริหารมีกระบวนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาบุคลากร และสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ					
ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์						
11	ผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมายของวิสัยทัศน์และทิศทางการบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจน					
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการบริหารพัฒนาสถานศึกษาชัดเจน เข้าใจง่าย					
13	ผู้บริหารมีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน					
14	ผู้บริหารสถานศึกษาปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารงานให้ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง					
15	ผู้บริหารมีความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์อย่างสร้างสรรค์					
ทักษะด้านการเป็นผู้นำ						
16	ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะของการเป็นผู้นำ มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี					

ข้อ	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ทักษะด้านการเป็นผู้นำ						
17	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาสถานศึกษา และสามารถแก้ไขสถานการณ์ของสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม					
18	ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา					
19	ผู้บริหารมีภาวะการเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
20	ผู้บริหารมีความสามารถเกี่ยวกับการบริหารงาน และการพัฒนาสถานศึกษา					
ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์						
21	ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม					
22	ผู้บริหารมีการส่งเสริมความรู้ ความสามารถของครูและนักเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ					
23	ผู้บริหารมีการบริหารจัดการทรัพยากรในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
24	ผู้บริหารมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ					
25	ผู้บริหารสามารถประยุกต์และบริหารจัดการตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อ	ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์						
26	ผู้บริหารมีกระบวนการในการนำเสนอแนวคิดใหม่ ในการวางแผนงานการบริหารอย่างชัดเจน					
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการบริหารงานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงวางแผนพัฒนาวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย					
28	ผู้บริหารวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล มีวิจารณ์ญาณ และการสร้างนวัตกรรมนำไปสู่การปฏิบัติ					
29	ผู้บริหารสามารถคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์					
30	พัฒนางานในสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ					

ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
เพื่อการวิจัย (Item Objective Congruence: IOC)

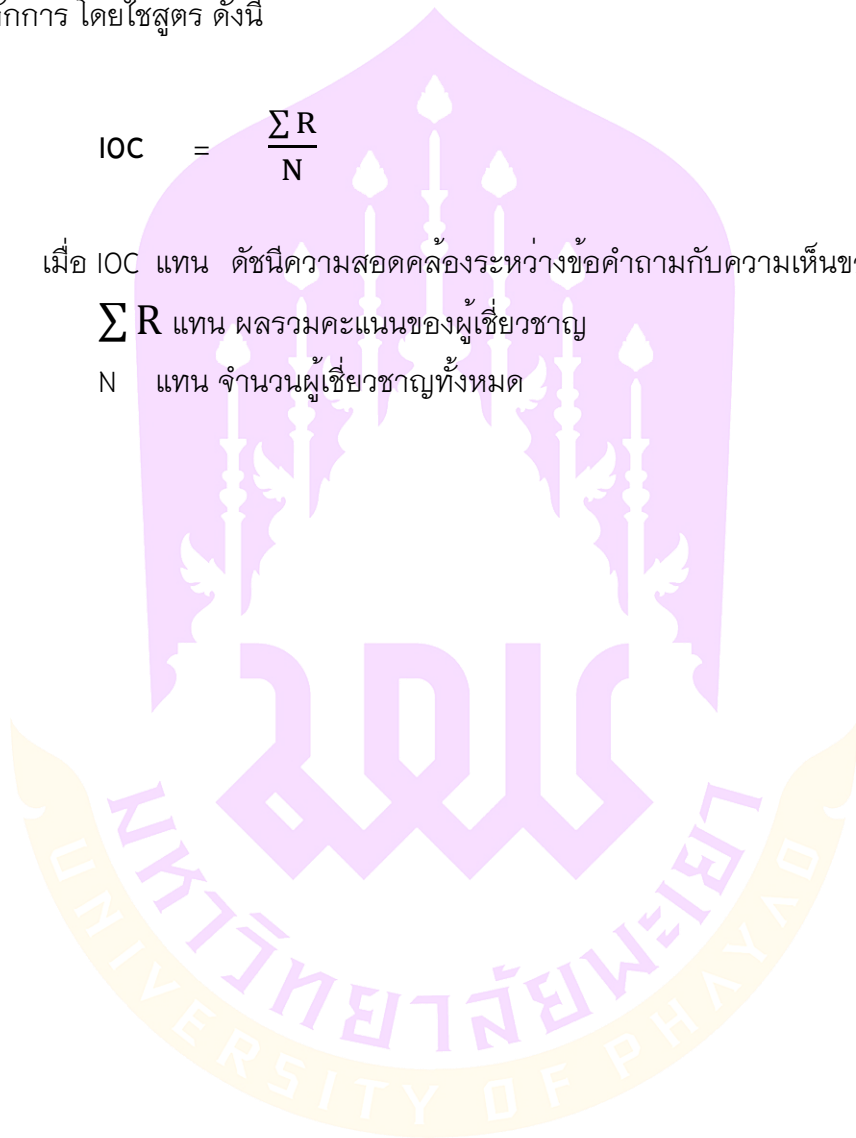
การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ระหว่างข้อคำถาม
กับหลักการ โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถาม

งานวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ที่	ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
ทักษะด้านการสื่อสาร							
1	ผู้บริหารมีกระบวนการในการถ่ายทอด ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารเปิดกว้างในการรับฟังความ คิดเห็นจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดผลดี ในการปฏิบัติงานของบุคลากร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสามารถติดต่อและสื่อสาร นำการประชุม นำเสนอในที่สาธารณะ ได้อย่างเป็นมืออาชีพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารมีวิธีการสร้างความมุ่งมั่น สร้างความร่วมมือกับผู้อื่น บุคลากร และสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่ ความสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี							
6	ผู้บริหาร สามารถพูด อ่าน เขียน คิด นอกกรอบได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้ เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ที่	ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
7	ผู้บริหารสามารถใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่าง คล่องแคล่ว	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	ผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายชุมชน แห่งการเรียนรู้ออนไลน์ในการ ปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการ บริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็น ระบบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	ผู้บริหารมีกระบวนการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการพัฒนาบุคลากร และ สถานศึกษาให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์							
11	ผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนด เป้าหมายของวิสัยทัศน์และทิศทาง การบริหารสถานศึกษาที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนด โครงสร้างการบริหารพัฒนา สถานศึกษาชัดเจน เข้าใจง่าย	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
13	ผู้บริหารมีการรับฟังความคิดเห็นจาก ทุกหน่วยงาน ทุกภาคส่วนที่เข้ามามี ส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14	ผู้บริหารสถานศึกษาปรับเปลี่ยนกล ยุทธ์การบริหารงานให้ทันต่อเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ที่	ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
15	ผู้บริหารมีความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์ อย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ทักษะด้านการเป็นผู้นำ							
16	ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะของการ เป็นผู้นำ มีความรู้ ความสามารถ และ มีความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ ปัญหาสถานศึกษา และสามารถแก้ไข สถานการณ์ของสถานศึกษาได้อย่าง ถูกต้อง และเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18	ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนเป็นที่ ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
19	ผู้บริหารมีภาวะการเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ และพร้อมรับมือกับ การเปลี่ยนแปลงได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	ผู้บริหารมีความสามารถเกี่ยวกับการ บริหารงานและการพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ทักษะด้านการเป็นผู้นำ							
16	ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะของการ เป็นผู้นำ มีความรู้ ความสามารถ และ มีความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ ปัญหาสถานศึกษา และสามารถแก้ไข สถานการณ์ของสถานศึกษาได้อย่าง ถูกต้อง และเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ที่	ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
18	ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
19	ผู้บริหารมีภาวะการเป็นผู้นำกล้าตัดสินใจ และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	ผู้บริหารมีความสามารถเกี่ยวกับการบริหารงานและการพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ทักษะด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์							
21	ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญได้อย่างเป็นองค์รวม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
22	ผู้บริหารมีการส่งเสริมความรู้ความสามารถของครูและนักเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
23	ผู้บริหารมีการบริหารจัดการทรัพยากรในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
24	ผู้บริหารมีกระบวนการคิดวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
25	ผู้บริหารสามารถประยุกต์และบริหารจัดการตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ที่	ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์							
26	ผู้บริหารมีกระบวนการในการนำเสนอแนวคิดใหม่ ในการวางแผนงาน การบริหารอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ ในการบริหารงานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง วางแผนพัฒนาวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
28	ผู้บริหารวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล มีวิจารณ์ญาณ และการสร้างนวัตกรรมนำไปสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
29	ผู้บริหารสามารถคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
30	พัฒนางานในสถานศึกษาได้ อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
รวม		28	30	30	88	29.34	0.978

ภาคผนวก ง การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient)

Case Processing Summary

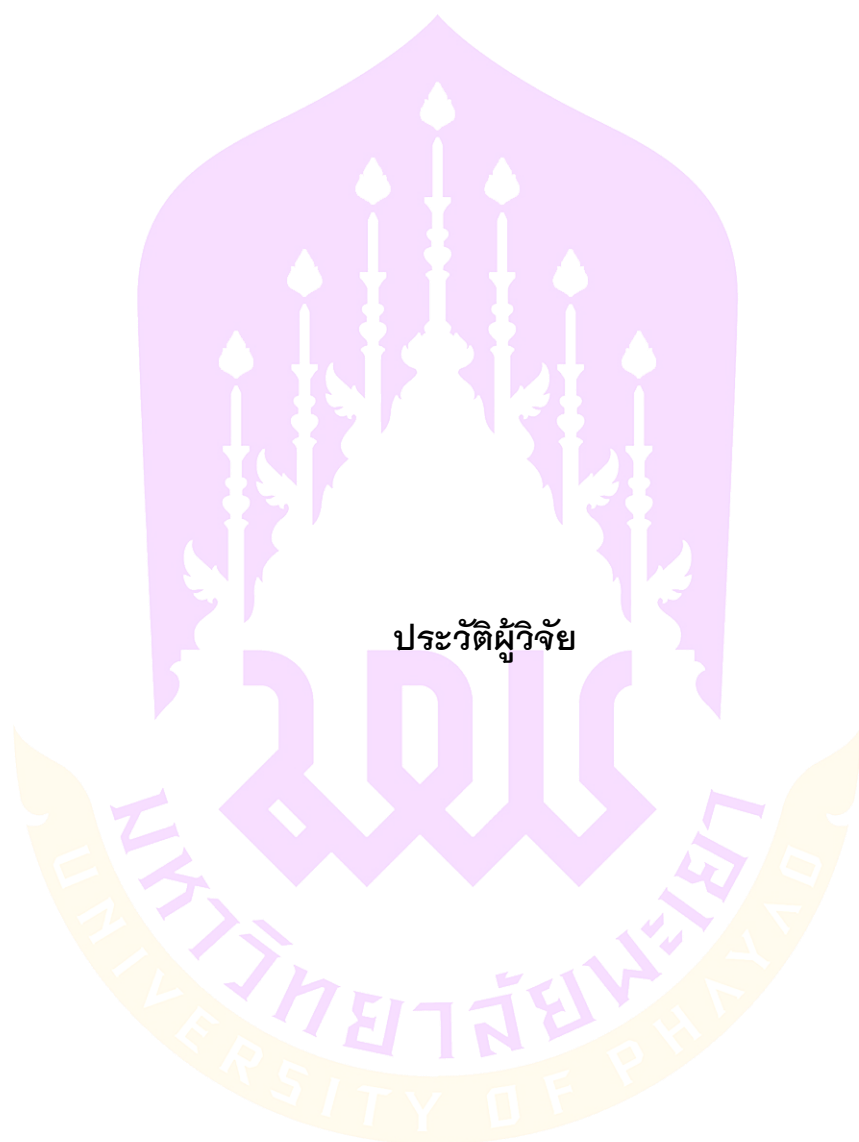
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.943	30

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	กุลชาติ วิชายะ
วัน เดือน ปี เกิด	19 กันยายน 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดน่าน
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2557 ค.บ. (ภาษาไทย), มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, จังหวัดลำปาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	82 หมู่ 8 ตำบลศรีสะเกษ อำเภอพาน้อย จังหวัดน่าน
ผลงานตีพิมพ์	กุลชาติ วิชายะ. (ผู้บรรยาย). (20 เมษายน 2567). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1 ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 10 (หน้า 386-400). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

